

curier economic legislativ

contract economic

Impedimente in cursul executării contractelor economice

În cursul executării contractelor economice pot interveni anumite impedimente generate fie de imposibilitatea unităților beneficiare de a achita contravaloarea produselor livrate, fie de necesitatea renunțării la aprovizionarea unor produse în scopul prevenirii formării unor stocuri supranormative.

Asemenea impedimente impun luarea măsurilor prevăzute de legislația în vigoare pentru a se asigura desfășurarea nestingherită a raporturilor care se stabilesc între unitățile socialiste în procesul de aprovizionare tehnico-materială.

1. Este neîndoielnic că unitățile furnizoare sînt îndreptățite să obțină, în termenele legale, prețul aferent produselor pe care le-au livrat în executarea unor contracte economice legal încheiate. La rîndul lor, unitățile beneficiare au îndatorirea de a efectua plata prețului în termenele stabilite, recurgînd, dacă este cazul, la credite bancare. Astfel, potrivit art. 65 din Legea nr. 9/1972, „băncile pot acorda unităților economice care au greutăți financiare temporare din cauze obiective credite pentru nevoi temporare cu dobîndă curentă, pe perioada necesară înlăturării cauzelor care au determinat nevoile respective de fonduri, fără a se depăși 90 de zile.

Asemenea credite pot fi acordate pentru aprovizionarea tehnico-materială în vederea îndeplinirii contractelor economice, pentru producția în curs de fabricație, produse finite și mărfuri, în limitele și în condițiile stabilite de Ministerului Finanțelor și centralele băncilor“.

Neîndeplinirea la termen a obligației de plată a prețului are drept consecință angajarea răspunderii unităților beneficiare cu penalități și daune în condițiile Legii nr. 71/1969. Asemenea neîndepliniri nu îndreptățesc însă oprirea livrărilor ulterioare, așa cum greșit consideră unele unități furnizoare.

Prin urmare, întîrzierea în achitarea prețului nu afectează conținutul și întinderea obligației de livrare care revine, potrivit contractului, unității furnizoare. Faptul că nu s-au onorat la termen una sau mai multe facturi nu o îndreptățesc pe aceasta să suspende — ipso facto — executarea contractului prin sistarea livrărilor aferente termenelor de livrare ajunse la scadență.

Pentru a preveni și înlătura consecințele negative care se produc datorită neîncasării la termen a prețului pro-

puselor livrate, unitățile furnizoare pot recurge la reglementările stabilite în acest scop prin Legea finanțelor nr. 9/1972.

Astfel, potrivit art. 159, „unitățile economice care livrează produse, execută lucrări sau prestează servicii sînt în drept să pretindă clienților lor, care întîrzie în mod repetat plata și le creează greutăți financiare, să le asigure anticipat sumele necesare efectuării plăților, prin instrumente de decontare bancare prin care să se ateste, în prealabil, existența posibilităților de plată. În asemenea situații, băncile sînt obligate ca, la cererea furnizorilor, să dea relații cu privire la posibilitățile de plată ale clienților.

Prin folosirea acestui instrument legal, unităților beneficiare li se stabilește o obligație suplimentară, a cărei neîndeplinire justifică, ca, la rîndul lor, unitățile furnizoare să nu efectueze livrările fără a se expune riscului angajării răspunderii lor patrimoniale.

Aceasta este deci, calea de urmat pentru prevenirea consecințelor pe care le ocazionaază neachitarea prețului de către unitățile beneficiare.

Procedura prin care se ajunge la acest sfîrșit este reglementată tot prin art. 159 astfel: „În cazul în care beneficiarii nu asigură anticipat sumele necesare plăților, furnizorii pot suspenda livrările de produse, executările de lucrări sau prestările de servicii, încunostiințînd cu 30 de zile înainte de aplicarea acestei măsuri unitatea beneficiară și organul său ierarhic superior“.

Observăm că suspendarea livrărilor constituie măsura subsecventă, fiind ulterioară măsurii asigurării anticipate a sumelor necesare efectuării plăților. Ea este aplicabilă numai în condițiile în care, deși s-a stabilit o asemenea obligație în sarcina sa, unitatea beneficiară nu asigură anticipat sumele necesare. Rezultă deci, o succesiune de neînlăturat în adoptarea măsurilor reglementate prin Legea nr. 9/1972, iar suspendarea lucrărilor, ca măsură externă devine executantă numai în condițiile îndeplinirii obligației de încunostiințare prevăzută de lege.

2. În scopul folosirii cît mai judicioase a resurselor materiale și în vederea economisirii lor a fost creat cadrul juridic adecvat pentru renunțarea la aprovizionarea cu produse care nu sînt necesare unităților beneficiare. Considerăm că folosirea acestei căi nu constituie o facultate, ci o obligație pentru unitățile respective, dată fiind îndatorirea lor de a acționa, pe toate planurile, în scopul realizării de economii și pentru prevenirea formării stocurilor supranormative.

Astfel, potrivit art. 111 din Legea nr. 14/1971, modificată și completată prin Legea nr. 11/1980, „pentru prevenirea formării de stocuri disponibile sau fără mișcare de materii prime, materiale, piese de schimb, ambalaje și produse, în situațiile în care unitățile socialiste realizează economii de materiale, folosesc înlocuitori ai unor materiale defi-

citare, apar schimbări în structura producției, modificări ale sarcinilor de plan sau din alte cauze, planul de aprovizionare, repartițiile și contractele economice se modifică sau se adaptează pe baza cererilor fundamentale ale unităților beneficiare, în condițiile prezentei legi.

În acest scop, unitățile beneficiare vor transmite organului ierarhic superior cererile fundamentate de renunțare, pentru produsele la care se elaborează balanțe materiale, astfel :

a) pentru mașini, utilaje și instalații de serie, organe de asamblare, scule, împletituri și țesătură din sirmă, cabluri și conductori electrici, rulmenți, armături, produse electrotehnice și electronice, cu cel puțin 90 de zile înainte de începerea trimestrului în care este prevăzută livrarea ;

b) pentru materii prime, materiale și alte produse, cu cel puțin 60 de zile înainte de începerea trimestrului în care este prevăzută livrarea.

În cazul produselor specificate prin bazele de aprovizionare tehnico-materială, cererile de renunțare se transmit acestora, iar termenele de mai sus se reduc cu 15 zile.

La mașini, utilaje și instalații complexe, cu ciclu lung de fabricație, unitățile beneficiare pot renunța în condițiile și termenele stabilite de părți prin contract, în funcție de specificul de fabricație a fiecărui produs.

La produsele la care nu se elaborează balanțe materiale, modificarea contractelor se va face prin acordul de voință al părților contractante, potrivit legii".

Cu privire la textul de la alineatul penultim al articolului reprodus, considerăm că omisiunea părților de a stabili prin contract condiții și termene de renunțare nu le decade din dreptul de a recurge la procedura de renunțare.

Omisiunea părților va fi suplinită de organul chemat să decidă asupra renunțării. Acesta va aprecia, luând în considerare ansamblul circumstanțelor care interesează renunțarea, dacă aceasta este admisibilă sau nu. Hotărârea va fi, credem, analiza pe care organul respectiv o face în prisma intereselor generale ale economiei naționale, iar nu din prisma uneia sau alteia dintre părțile implicate.

Cît privește ultimul alineat al textului reprodus mai sus, socotim că imposibilitatea realizării unui acord între părțile contractante nu va conduce, necesarmente, la menținerea contractului în forma în care a fost încheiat.

După cum se va vedea mai jos, admiterea cererilor de renunțare au ca efect modificarea contractelor încheiate înainte de formularea ori rezolvarea cererilor de renunțare.

În consecință, considerăm că ipoteza pe care o analizăm acum reprezintă nu numai o cerere de renunțare, dar și o propunere de modificare a contractului încheiat fără repariție, adică prin simplul acord de voință al părților. Ca urmare, competența de rezolvare a propunerii de modificare și — implicit — a cererii de renunțare revine organelor prevăzute de art. 26 din Legea nr. 71/1969.

Procedura de rezolvare a celorlalte cereri de renunțare este cea prevăzută de art. 112 din Legea nr. 14/1971 : „Pe baza cererilor de renunțare organul ierarhic superior, în termen de 10 zile, va redistribui cantitățile respective unităților la subordine, în funcție de cererile temeinic fundamentate apărute în cursul executării planului și va încunoștiința despre aceasta coordonatorii de balanțe.

Pentru cantitățile rămase nedistribuite, ministerele și celelalte organe centrale și locale vor transmite cererile de renunțare, temeinic fundamentate. Ministerului Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe, cu cel puțin 75 zile înainte de începerea trimestrului la care se referă pentru produsele prevăzute la art. 111 lit. a), respectiv 45 de zile, pentru produsele prevăzute la art. 111 lit. b)."

Potrivit art. 114 din aceeași lege, coordonatorii de balanțe sînt obligați să modifice, în termen de 5 zile de la primirea comunicării privind măsurile de redistribuire, repartițiile emise unităților furnizoare și beneficiare, în vederea adaptării contractelor economice. În acest scop, beneficiarii transmit coordonatorilor de balanțe, în aceleași termene prevăzute la art. 111 alin. 2, cererile de renunțare, cu precizarea modificării specificațiilor.

Observăm că această obligație revine coordonatorilor de balanțe numai în cazul produselor redistribuite de către organele ierarhic superioare, în condițiile art. 112 alin. 1 din legea citată. Ca atare, măsurile dispuse de Ministerul Aprovizionării Tehnico-Materiale și Controlului Gospodăririi Fondurilor Fixe în cadrul art. 112 alin. 2 și art. 113 sînt executorii prin ele însele, nefiind nevoie de modificări subsecvente emenate de la coordonatorii de balanțe.

În sfîrșit, prin art. 115 din aceeași lege, se reglementează o procedură specială și simplă a modificării de specificații „în cadrul cantităților repartizate și a contractelor încheiate".

Este vorba, în opinia noastră, despre o procedură cu obiect diferit de acela al renunțărilor. Cantitatea reparițată rămîne aceeași, ceea ce se modifică fiind doar specificația produselor. Cererile formulate în acest sens se înaintează direct coordonatorilor de balanțe, iar nu organului ierarhic superior. Rezolvarea favorabilă a cererilor de către coordonatorii de balanțe este obligatorie în situația în care modificarea solicitată se încadrează în capacitățile și profilul de producție al unității furnizoare.

I. ICZKOVITS

Brevlar alfabetic

CONTRACTE ECONOMICE ȘI COMERCIALE INTERNAȚIONALE

A **ACORDAREA EXCLUSIVITĂȚII COMERCIALE.** În practica comercială internațională o cale de promovare a vânzărilor o constituie și acordarea exclusivității comerciale pe o anumită piață, care se poate realiza : în cadrul contractului de reprezentanță, sub formă de comision sau consignatie ; în cadrul contractului comercial de vânzare internațională, în special atunci cînd acest contract are caracterul de concesiune comercială. Fiind o modalitate de promovare a exporturilor, este necesar ca odată cu acordarea exclusivității pe o anumită piață, să se stabilească și cifra de afaceri minimă pe care se obligă să o realizeze beneficiarul exclusivității, respectiv cumpărătorul sau intermediarul întreprinderii exportatoare. În sistemul nostru, acordarea exclusivității în cadrul vânzărilor comerciale, este de competența exclusivă a întreprinderilor de comerț exterior.

ANATOCISM — capitalizarea la anumite perioade, de regulă, la sfîrșitul anului a dobînzii, care astfel începînd cu data adăugării ei la capital (suma datorată) produce la rîndul ei dobîndă. În comerțul internațional dobînda compusă, care are la bază anatocismul, se practică, fie direct, respectiv prin înscrierea ei în contract, fie indirect, prin luarea ei în considerare la calculul prețului de vânzare. V: Prețul în vânzările comerciale internaționale pe credit — determinare.

AGENT DE NAVĂ — AGENTURARE. Întreprinderi specializate al căror obiect de comerț este reprezentarea în porturile în care activează interesele navelor comerciale, în nume propriu, dar în contul armatorilor. Principalele atribuții : asistă pe comandant în relațiile cu autoritățile portuare, cu încărcătorii și primitorii mărfurilor ; se îngrijește de introducerea navei în port, obținerea daunei, a utilajelor și a echipelor de operare ; întocmește conosamentele și manifestele mărfurilor încărcate ; plătește taxele

portuare și avansează sume de bani comandantului, în contul armatorului etc. În porturile românești agenturarea navelor se face prin „Navrom”.

AGENȚIE COMERCIALĂ — denumirea generică a unei reprezentanțe, filiale sau sucursală înființată de către societatea comercială într-o țară în care are interese de a face.

ANEXĂ LA CONTRACT — documentul în care se detaliază clauzele unui contract, complex privind, de regulă, gama sortimentală, parametrii tehnici și calitativi, condiții de ambalare, dețalcarea cantităților de livrat pe sortimente și la anumite termene. Pentru a face parte integrantă din contract este necesar ca în cuprinsul acestuia să se facă mențiune expresă de existența anexelor și să fie parafate de către părți, fiecare și în parte.

ANTECONTRACT — CONTRACT CADRU. Se consideră antecontract acordul comun al părților dintr-un viitor contract cu privire la unele clauze ale acestuia. Efectele juridice ale înțelegerilor preliminare cu privire la contractul în curs de negociere sînt condiționate de perfectarea acestuia. Spre deosebire de antecontract, contractul cadru este o convenție perfectă încheiată de două părți cu privire la un obiect determinat, dar cu privire la care unele clauze legate de derulare urmează să se stabilească în viitor. Exemple: În practica comercială internațională privind transferul de know-how se obișnuiește ca părțile să încheie un antecontract prin care beneficiarul potențial se obligă să plătească o sumă sumă, dacă divulgă secretele tehnice obținute pe parcursul negocierii; în cazul exporturilor de legume-fructe se încheie contracte cadru cu privire la sortimente, calități și cantitate, în baza cărora, pe parcursul executării lor se detaliază termenele de livrare și, uneori, prețul.

ASIGURAREA MĂRFURILOR ÎN CONDIȚIA DE LIVRARE CIF. Incoterms 1953, la pct. A 5, prevede, că asigurarea „va fi contractată pe lângă asigurătorii sau societățile de asigurare cu renume bun, în condițiile Institute Cargo Clauses F.P.A. sau în alte condiții astfel cum sînt enumerate în Apendix și va acoperi prețul CIF al mărfurilor plus zece la sută”. Pentru a se înfătușa conflictele în această problemă, Camera de Comerț Internațional, cu concursul Uniunii Internaționale a Asigurătorilor Maritimi a elaborat un Apendix la clauza CIF, care conține clauze de asigurare echivalente celor din Institute Cargo Clauses F.P.A. 1. **Clauza «Magazie la magazie».** Prezenta asigurare intră în vigoare din momentul în care mărfurile părăsesc magazia și/sau antrepozitele aflate în localitatea indicată în poliță la începutul călătoriei și continuă în tot cursul normal al călătoriei cuprinzînd transbordările obișnuite, dacă sînt, pînă în momentul în care mărfurile sînt descărcate din nava maritimă în portul final. Apoi asigurarea continuă pe tot timpul cît mărfurile sînt transportate — ori așteaptă să fie transportate — pînă cînd sînt livrate la magazia finală din localitatea indicată în poliță sau pînă la expirarea unei perioade de 15 zile (sau de 30 zile, dacă localitatea pînă la care au fost asigurate mărfurile se află în afară de limitele portului), după cum se va prezenta cazul. Termenele de mai sus vor fi socotite începînd cu ora 6 a zilei în care a luat sfîrșit descărcarea mărfurilor din nava care le-a transportat. Mărfurile pot continua să fie asigurate, contra unei prime de stabilit, și în cazul unor eventuale transbordări altele decît cele de mai sus și/sau al unei prelungiri a șederii ce ar depăși termenele specificate mai sus, decurgînd din împrejurări independente de voința asiguratului. 2. **Clauza «Șalande».** Inclusiv călătoria pe șalande, plute și/sau pontoane (de la chei) pînă la navă sau de la navă (pînă la chei), fiecare șalandă, plută și/sau ponton constituind un risc separat. Asigurații nu vor fi prejudiciați de nici un fel de clauză prin care proprietarii șalandelor, plutei și/sau pontoanelor s-ar exonera de răspunderea lor. 3. **Clauza «Devierii».** Mărfurile vor fi considerate ca asigurate contra unei prime de stabilit, în caz

de deviere sau de schimbare a rutei sau de orice altă modificare efectuată de întreprinderea maritimă în urma exercitării unei libertăți acordată armatorului sau navlositorului prin contractul de navlosire; de asemenea, în urma vreunei omisiuni sau erori în descrierea navei respective sau a călătoriei. 4. **Clauza «Libertății» și sfîrșitul contractului de navlosire.** În eventualitatea exercitării vreunei libertăți oarecare acordată armatorului sau navlositorului prin contractul de navlosire — prin care libertate acel contract se consideră îndeplinit într-un port sau loc, altul decît destinația precizată în zisul contract — mărfurile vor fi considerate ca asigurate în condițiile poliței, contra unei prime de stabilit, pînă cînd vor fi vindute sau livrate în acel port sau loc ori se va cere asigurătorilor să considere polița expirată, după cum va fi cazul. Dacă mărfurile trebuie reexpediate de la locul indicat mai sus la altă destinație, ele vor fi socotite ca asigurate pînă la sosirea la acea destinație (sub rezerva celor prevăzute în art. 1 în legătură cu perioada asigurată după descărcarea lor din navă la portul final). Se precizează că polița nu va acoperi pierderile și avariile petrecute după expirarea unui asemenea contract de navlosire și provocate direct prin întîrziere, prin viciu propriu sau prin natura mărfurilor asigurate. 5. **Clauza F.P.A. (Free from particular average).** Asiguratorii nu răspund pentru avariile particulare, excepțînd cazul în care nava ori barcajul ar fi eșuat, naufragiat sau incendiat. Totuși asigurătorii vor despăgubi valoarea asigurată a fiecărui colet pierdut în cursul încărcării, transbordării sau descărcării. De asemenea vor despăgubi pierderile și avariile mărfurilor asigurate ce ar putea fi rezonabil atribuite incendiului, exploziei, coliziunii sau ciocnirii navei și/sau barcajului și/sau vehiculului transportator cu un corp străin (inclusiv ghețurile) altul decît apa ori datorită descărcării mărfurilor într-un port de refugiu. De asemenea vor despăgubi spezele de descărcare, de depozitare, de reexpediere precum și spezele speciale, dacă vor fi, pe care asigurătorii le-ar datora în orice caz în termenul unei polițe acoperînd și avariile particulare. Prezentă clauză va fi valabilă pe toată durata integrală a riscurilor prevăzute în această poliță. 6. **Clauze «Avarii comune».** Avariile comune și spezele de salvare vor fi reglementate conform uzanțelor porturilor străine sau conform regulilor York-Anvers, dacă sînt prevăzute în contractul de navlosire. 7. **Clauza «Conosamentelor» etc.** Asigurații nu vor fi prejudiciați de introducerea în conosament și/sau în Charter Party a clauzei de neglijență și/sau de viciu ascuns. Între asigurat și asigurătorii nava se consideră navigabilă, iar actele delictuale sau prepușilor săi care ar provoca o pierdere, nu vor lipsi pe asiguratul de bună credință de dreptul său la reclamație, dacă această pierdere, în lipsa unor atare acte delictuale sau greșeli, ar fi recunoscută conform condițiilor din poliță. Cu autorizația de a naviga cu sau fără piloți, de a remorca sau a da ajutor altor nave ori bagaje, în orice împrejurări, precum și de a fi remorcați. 8. **Clauza de tranzitare.** Asiguratorii nu răspund pentru pierderile și/sau avariile suferite de mărfuri în timp ce ele se află sub paza sau supravegherea unui căraș sau a unui tranzitar ce ar putea fi răspunzător pentru astfel de pierderi sau avarii, însă numai pînă la concurența răspunderii aceluși căraș sau tranzitar. Asiguratorii nu răspund pentru reclamațiile făcute în legătură cu mărfurile imbarcate pe baza unui conosament sau a unui contract de transport stipulînd că un căraș, sau tranzitar beneficiază de efectul unei asigurări oarecare încheiată asupra acelor mărfuri. Această excludere nu privește însă reclamațiile pentru care cărașul sau tranzitarul ar fi răspunzător pe baza conosamentului sau a contractului de transport. Indiferent de excluderile prevăzute în clauză de față, se convine că, în caz de pierdere sau de avarie a mărfurilor din cauza unui eveniment sau a unor evenimente asigurate prin polița de față și pentru care cărașul sau tranzitarul și-ar decătuși răspunderea ori nu s-ar conforma, asigurătorii vor avansa asiguratului, cu titlul de împrumut, fără dobînz, o sumă egală cu aceea pe care ar fi obligați să o plătească pe baza poliței, în lipsa excluderilor de mai sus iar asigura-

tul nu va fi obligat să o restituie decât în cazul în care ar obține o despăgubire și numai pînă la concurența acestei despăgubiri din partea căraușului ori a tranzitarului. În afară de aceasta, se convine ca asiguratul să intențeze și să urmărească făcînd toate diligențele, sub directiva și supravegherea asiguratorilor, un proces ori o procedură oarecare, cu scopul de a stabili răspunderea căraușului sau a tranzitarului, după cum vor cere asiguratorii. Aceștia din urmă își iau obligația să restituie o parte din speze și din cheltuieli în legătură cu procesul ori cu procedura, pentru cota parte a sumei ce au împrumutat pe baza poliței de asigurare. **9. Clauza «Captură, sechestru».** Asiguratorii nu răspund pentru urmările sau tentativele de captură, sechestru, oprire sau reținere. De asemenea asiguratorii nu răspund pentru consecințele ostilităților sau operațiilor cu caracter de război. Această excludere nu se referă însă la coliziune, ciocnire cu un corp fix ori plutitor (altul decât mine și torpile), eșuare, furtuni puternice sau incendii, afară de cazul în care aceste evenimente ar fi consecințe directe ale unui act cu caracter de război comis de către sau în contra unei puteri beligerante (independent de natura călătoriei ori de natura serviciului efectuat de nava respectivă ori, în caz de abordaj, indiferent de cealaltă navă implicată). Prin cuvîntul «putere», în sensul acestei excluderi, se înțelege orice autoritate deținătoare de forțe navale, militare sau aeriene, prin alianță cu o altă putere. De asemenea, asiguratorii nu răspund pentru consecințele războaielor civile, revoluțiilor, rebeliunilor, insurecțiilor sau luptelor civile, precum și ale pirateriei. Dacă art. 9 este anulat, vor face parte din prezenta poliță clauzele Institutului referitoare la război și aplicabile naturii speciale a călătoriei asigurate. **10. Greve, dezordini etc.** Asiguratorii nu răspund pentru pierderile și avariile provocate de greviști, de muncitori concediați în masă ori de persoane care ar lua parte la agitații muncitorești, la rebeliuni sau la tulburări civile. Dacă art. 10 este anulat, vor face parte din prezenta poliță clauzele de grevă ale Institutului actualmente în vigoare. **11. Clauza «both to blame» de coliziune.** Părțile sînt de acord ca prezenta poliță să fie astfel extinsă, încît asiguratul să fie despăgubit pentru orice fracțiune de răspundere stabilită pe baza unui conosament conținînd clauza «Both to blame collision», ținînd seama că este o fracțiune asimilată unei pierderi ce se despăgubește conform poliței. Dacă se face o reclamație oarecare de armatori, bazată pe clauza de față, asigurații sînt obligați să informeze pe asiguratorii iar aceștia din urmă vor putea, pe spezele și cheltuielile lor, să apere pe asigurații de astfel de reclamație. Asigurații sînt obligați să înștiințeze fără nici o întîrziere pe asiguratorii în momentul în care află că a avut loc unul din evenimentele pentru care sînt considerați ca asigurați pe baza poliței de față. Dreptul lor la despăgubiri pentru astfel de asigurări depinde de îndeplinirea acestei obligații.

B

BONIFICATIE — constituie o modalitate de soluționare a reclamațiilor privind calitatea mărfurilor livrate la export. atunci cînd se apreciază că acestea, deși au defecte calitative, pot fi utilizate dar la o categorie inferioară parametrilor prevăzuți prin contract. Cu alte cuvinte, prin bonificație se înțelege acceptarea de către vinzător a diminuării prețului stabilit prin contract cu o sumă echivalentă cu prejudiciul suferit de cumpărător prin primirea unei mărfi de categorie inferioară celei contractate. Partenerii dintr-un contract pot deci conveni asupra plății unor bonificații în diferite situații ivite în timpul derulării contractului încheiat, cum ar fi: livrările de mărfuri necorespunzătoare condițiilor de calitate, prezentare, ambalaj, sortimente, specificații etc.; lipsuri cantitative constatate la destinație, dacă ele trebuie să fie suportate de vinzător; deprecieri calitative sau deteriorări de mărfuri pe timpul transportului, dacă asigurarea calității aparține vinzătorului; cheltuieli justificate făcute de cumpărător în

ce privește calitatea, ambalajul, marcarea, specificații etc. dacă se datoresc culpei vinzătorului. Bonificațiile pot consta uneori și în livrarea unor cantități de mărfuri în contul mărfurilor cu deficiențe. Se pune problema de a ști dacă în lipsa convenției părților, cumpărătorul se poate adresa comisiei de arbitraj internațional pentru întocmirea și obținerea bonificației. În principiu, cumpărătorul are acest drept; exercițiul lui este însă subordonat condiției de a depozita marfa defectă, pentru ca arbitrajul să poată constata existența și întinderea acestor defecte în vederea evaluării lor.

BRUTO (în germană și italiană *Brutto*) — în contracte indică greutatea totală a mărfii, inclusiv ambalajul. **Neto**, (în germană și italiană *netto*) — este greutatea intrinsecă a mărfii, adică după ce din greutatea bruto s-a scăzut dăraua. **Dara** este greutatea ambalajului, a recipientului, a vehiculului etc., în care se păstrează, se transportă sau se cîntărește o marfă. În comerțul internațional se utilizează ca modalitate de determinare a cantității expresia **Brutto/Netto** sau **Brutto per netto** ceea ce înseamnă că pentru mărfurile în cauză se ia în considerare ca fiind îndeplinită obligația de livrare dacă cantitatea totală expediată, inclusiv ambalajul, corespunde cu cantitatea prevăzută în contract. **Vrac** — mod de transportare a unor anumite mărfuri (ciment, cereale etc.) care nu se ambalează, ci se încarcă direct în mijlocul de transport. Determinarea greutății nete se face prin diverse formule de calcule. Astfel, în cazul transportului în vagoane, din greutatea totală a mărfii se scade greutatea vagonului, înscrisă pe el.

BUNCAR — (BUNKER) — compartimentele unei nave destinate depozitării combustibilului. Operația de aprovizionare cu combustibil a unei nave se numește *buncherare* (*Bunkering*).

BUNURI — sub aspect economic, sînt orice mijloace materiale obținute ca rezultat al muncii și resurse naturale atrase în procesul de producție destinate să satisfacă nevoi productive sau neproductive; sub aspect juridic, orice lucru care face parte din activul patrimonial, deci asupra căruia există un drept de proprietate sau de administrare. Sub aspect comercial, interesează clasificarea bunurilor în: **bunuri fungibile**, care se pot schimba unele cu altele, și care se individualizează cu ocazia executării contractului (benzină, laminate, cereale, bumbac etc.) avînd calități determinate prin uzanțe sau standarde; asemenea bunuri cotează la bursă, încheierea contractelor fiind mult facilitată; **bunuri nefungibile** sînt acele bunuri care avînd o individualitate proprie, determinată de calități intrinseci, fiecare în parte constituie obiectul unei tranzacții, în cadrul căroră se stabilesc parametri calitativi (mașini-umelte, o linie tehnologică etc.). **Bunuri mobile** din care fac parte toate mărfurile generale ce fac obiectul contractelor comerciale internaționale. **Bunuri imobile**, care fac obiectul unor contracte de exporturi complexe, cum sînt construcțiile la cheie, nave (care potrivit Codului comercial sînt imobile prin destinație). Plata unor astfel de bunuri vindute pe credit poate fi garantată și prin ipotecă și prin rezervarea dreptului de proprietate. V: marfă.

C

CLAUZE SUSPENSIVE A INTRĂRII ÎN VIGOARE SAU DE EXECUTARE A CONTRACTELOR COMERCIALE INTERNAȚIONALE — sînt acele clauze care suspendă executarea obligațiilor asumate de o parte contractantă, sau ale ambelor părți, pînă la împlinirea condiției cuprinsă într-o astfel de clauză. De exemplu, într-un contract de vânzare se prevede ca cumpărătorul să transmită un avans sau să deschidă creditul documentar pînă la un anumit termen; pînă la îndeplinirea acestei condiții, obligația vinzătorului de a livra marfa se consideră suspendată;

efectele îndeplinirii cu întârziere a unor astfel de obligații asumate de cumpărător: vânzătorul poate întârzi, la rândul său, îndeplinirea obligației de livrare, corespunzător perioadei de întârziere a cumpărătorului ori poate cere rezilierea contractului. O clauză de suspendare a intrării în vigoare a contractului este aceea prin care o parte semnează un contract sub condiția ratificării lui de anumite foruri sau de obținerea unor autorizații. Reprezentanții întreprinderilor de comerț exterior sunt obligate să înscrie astfel de clauze în toate cazurile în care contractele trebuie să fie avizate de organele colective de conducere sau de M.C.E. C.E.I. V: Competența de a încheia contracte comerciale internaționale.

COMPENSARE — stingerea fără plată a unor obligații reciproce dintre doi sau mai mulți parteneri de afaceri. V: Clearing; Barter; import în contrapartidă; schimbul de mărfuri.

CONFIRMAREA CREDITULUI DOCUMENTAR — este cerută, ca o condiție a încheierii contractului comercial, în cazurile în care banca beneficiarului nu agreează banca emitentă a creditului. În astfel de situații, vânzătorul programează în contract o clauză potrivit căreia creditul documentar emis de banca cumpărătorului trebuie să fie confirmat de către o bancă terță de prim rang, corespondentă sau agreeată de B.R.C.E. Regulile și uzanțele uniforme privind creditul documentar, la art. 3, lit. b, prevăd că „o astfel de confirmare constituie un angajament ferm al băncii care confirmă, care se adaugă la angajamentul băncii emitente“. Confirmarea creditului documentar implicând cheltuieli suplimentare pentru cumpărător, care vin să scumpească marfa, trebuie solicitată cu mult discernământ.

CONJUNCTURĂ — un complex (ansamblu) de fenomene — economice, sociale, politice etc. — care caracterizează, respectiv reflectă tendințele ce au loc într-un anumit domeniu de activitate. În comerțul internațional, studierea conjuncturii prezintă importanță pentru prognozarea evoluției schimburilor economice în raport cu o anumită piață sau mai multe piețe dintr-o zonă geografică dată.

CONTINGENTARE — măsură de politică comercială menită să protejeze industria națională a unui stat, prin limitarea, plafonarea importurilor la anumite produse. Ca efect, se impulsionează dezvoltarea ramurilor noi industriale și scumpește mărfurile provenite din import.

CONTRAOFERȚĂ — este considerată acea manifestare de voință a destinatarului unei oferte ferme sau comenzi prin care acceptă numai unele clauze, iar cu privire la celelalte face propuneri de modificare; asemenea propuneri pot privi prețul, cantitatea și calitatea, condiția sau termenul de livrare. În cazul în care contraoferta este acceptată întocmai, contractul se consideră încheiat. Ca și oferta, atât contraoferta, cât și confirmarea ei se face sub formă scrisă.

CONTRACT DE ADEZIUNE — formă de contract ale cărei clauze sînt prestabilite de către ofertant și pe care destinatarul ofertei nu le poate discuta, acesta avînd posibilitatea de a le accepta sau de a nu încheia contractul. Acest tip de contract este incompatibil cu principiile comerțului internațional.

D

DANA — porțiunea din cheu (bazin portuar) la care poate acostă o navă în vederea încărcării sau descărcării. Din momentul în care navă a acostat la dana stabilită, a căpăt liberă practică și a predat notice-ul încep să fie contate stăliile. **Cheu** — partea dintr-un port care prin construcția sa limitează bazinele unui port, permițînd ast-

fel acostarea și operarea navelor. De-a lungul cheului sînt amenajate căi de acces macarale etc., iar în interior sînt depozitate și locuri de depozitare a mărfurilor (platforme).

DEVER — CIFRĂ DE AFACERI. În vorbirea curentă prin **dever** se înțelege volumul valoric al vânzărilor de mărfuri sau prestațiilor de servicii realizate de a firmă. În limbaj economic, totalitatea încasărilor din vânzări sau prestații de servicii, într-o perioadă dată, de regulă un an, se numește **cifră de afaceri**, care, în comerțul internațional este un important indicator asupra poziției pe care o ocupă o anumită firmă (mărime, putere economică și financiară etc.). Cifra de afaceri comparată în capitolul social, scoate în evidență creditul de care se bucură firma în cauză pe piața unde activează; deseori, o firmă are o cifră de afaceri de zeci de ori mai mare decît capitalul social, ceea ce demonstrează, alături de solvabilitate, lichiditate și rentabilitate, starea bonității ei comerciale. V: Bilanț contabil — analiza bonității.

DISPAȘOR — expert care figurează pe liste recunoscute de tribunale sau care, în unele țări, face parte din asociația dispașorilor și care are atribuția — la numirea armatorului — de a calcula și lichida avaria comună; în acest scop estimează și repartizează cuantumul avariei navei și a mărfurilor, stabilind masa contributivă, respectiv contul debitor și masa creditorilor (contul creditor). În urma estimărilor făcute stabilește procentele cu care trebuie să contribuie „nava“ și „marfa“ la lichidarea avariei comune. V: Asigurarea mărfurilor-reglementări internaționale.

DREPT DE PREEMȚIUNE — DE PREFERINȚĂ. În contractele comerciale internaționale **dreptul de preemțune** este dreptul uneia din părți, stipulat printr-o clauză expresă de a fi preferată unei alte persoane la cumpărarea unui anumit bun. Exemplu: în contractul de leasing, la expirarea lui, beneficiarul se bucură de dreptul de preemțune cu privire la cumpărarea utilajelor (a bunurilor) care au constituit obiectul acestui contract. **Dreptul de preferință** este dreptul pe care îl are titularul unei creanțe asupra urmării bunului ce constituie un drept real accesoriu al creanței. Exemplu: creditorul a cărui creanță este garantată prin ipotecă sau gaj, are un drept de preferință asupra executării bunurilor respective. În raport cu creditorii chirografari.

DREPT DE RETENȚIE modalitate de garantare a executării obligației corelative a unei părți din contract, constînd din dreptul pe care îl are creditorul obligației neexecutate de a refuza restituirea unui bun proprietatea debitorului, dar aflat în posesia sa, pînă la îndeplinirea de către acesta a obligației sale. Exemplu: depozitarul unor mărfuri are un drept de retenție asupra lor, pînă la plata cheltuielilor de depozitare de către deponent.

E

EMBARGO — din punct de vedere comercial constituie un ansamblu de măsuri luate de un stat care urmăresc interzicerea pe piața proprie a intrărilor de mărfuri și capitaluri provenite dintr-o anumită țară sau a exporturilor către această țară. Dacă embargo-ul a fost declarat după încheierea unui contract comercial internațional, și din această cauză nu mai poate fi executat, părțile sînt exonerate de răspundere.

EXPEDIȚII INTERNAȚIONALE — activitatea desfășurată de întreprinderi specializate care se interpun între producători și cărăuși, precum și între aceștia și destinatarii mărfurilor, contribuind astfel la derularea operativă și eficientă a fluxurilor de mărfuri pe piața internațională. Interdependența dintre activitatea de expediții internaționale

nale și de transporturi a determinat crearea unor asociații naționale și internaționale, printre care F.I.A.T.A., cu sediul la Berna are membri din peste o sută de țări. La noi, activitatea de expediții internaționale este desfășurată de „Romtrans”. V: Contract economic pentru expediții internaționale.

EX QUAY... — vămuit sau nevămuit în portul de destinație convenit — este condiția de livrare tratată la Incoterms și potrivit căreia vânzătorul se obligă „să pună mărfurile la dispoziția cumpărătorului pe cheiul portului convenit, la data sau în termenul prevăzut în contract”. În R.A.F.T.D. — 1941, această condiție de livrare poartă denumirea de Ex Dock, în care „vânzătorul cotează un preț care include costul mărfurilor și orice cheltuieli adiționale necesare pentru a livra mărfurile pe doc, în portul de import fixat, cu taxele vamale plătite, dacă există”. În practica întreprinderilor noastre de comerț exterior această condiție de livrare nu este folosită.

EX SHIP... — pe navă la portul de destinație stabilit — este condiția de livrare uniformizată prin Incoterms, potrivit căreia vânzătorul se obligă „să țină efectiv mărfurile la dispoziția cumpărătorului, la termenul convenit în contract și la locul uzual de descărcare, la bordul navei, în portul convenit, astfel încât să-i dea posibilitatea să ridice mărfurile de pe navă cu ajutorul instalațiilor de descărcare corespunzătoare felului mărfii. În R.A.F.T.D. — 1941 această condiție de livrare este denumită F.O.B. — named inland point in country of importation —, cu precizarea că „vânzătorul cotează un preț care include costul mărfii și toate cheltuielile de transport pînă la punctul intern fixat în țara de import”. În practica întreprinderilor noastre de comerț exterior această condiție de livrare nu este folosită.

F

F.A.S. — franco lângă navă — este condiția de livrare uniformizată prin Incoterms, potrivit căreia vânzătorul se obligă să livreze mărfurile lângă navă, la data de încărcare indicată de cumpărător, în portul de încărcare convenit și în modul uzitat în acel port, după care îl avizează „fără întârziere pe cumpărător că mărfurile au fost livrate lângă navă”. Această condiție de livrare este tratată și de R.A.F.T.D. — 1941, care face precizarea că „vânzătorul cotează un preț care include livrarea mărfurilor lângă bordul navei maritime și pînă ajuung la palancul de încărcare”. În practica întreprinderilor noastre de comerț exterior, această condiție de livrare este rar folosită.

FONDUL PIEȚEI — denumirea generică (convențională) a mărfurilor destinate vânzării prin rețeaua comerțului interior. În planul național, respectiv în balanțele materiale, mărfurile destinate fondului pieței sînt evidențiate separat de cele privind aprovizionarea tehnico-materială, secțiune în care se cuprind atît bunurile de consum comercializate direct populației, cît și cele destinate consumurilor colective și nevoilor gospodărești ale organizațiilor socialiste (rechizite, materiale de întreținere etc.) V: Contract economic de livrare pentru fondul pieței.

FREIGHT OR CARRIAGE PAID to... — taxele de transport plătite pînă la punctul de destinație stabilit — este folosită în cazul în care mărfurile se transportă pe cale terestră și aeriană. Potrivit Incoterms, vânzătorul are obligația să expedieze mărfurile, pe propria cheltuială, la data stabilită, la punctul de livrare convenit, din localitatea de destinație. Cumpărătorul are obligația să preia mărfurile la punctul de livrare din localitatea de destinație și să achite prețul suportînd toate spezele din momentul sosirii lor.

G

GARANTAREA CALITĂȚII ÎN CONTRACTUL ECONOMIC — TERMENE. Noțiunea de termen de garanție — definită de art. 31, alin. 2, din Legea nr. 7/1977 — înseamnă limita de timp în cadrul căreia recondiționarea sau înlocuirea produsului se face pe seama și cheltuiala unității producătoare, dacă nu se dovedește că deficiența de calitate nu îi este imputabilă. În această perioadă deci, producătorul este în culpă prezumată pentru toate deficiențele de calitate, indiferent dacă se datorează unor vicii aparente sau ascunse. Prin viciu se înțelege un defect al lucrului (sau lucrării) care îi micșorează valoarea de întreținere, împiedicînd uneori chiar folosirea lui. În literatura de specialitate defectele posibile ale unui produs sînt grupate, după modalitatea de determinare, în două mari categorii: vicii aparente, și vicii ascunse. Se consideră că viciu aparent acela care este susceptibil de a fi descoperit în momentul predării lucrului sau lucrării cu mijloacele tehnice de care se dispune în mod legal. Viciul aparent poate fi descoperit de beneficiar în fazele de fabricație, cu ocazia controlului efectuat la furnizor, cît timp produsul se află în patrimoniul furnizorului, după cum poate fi depistat după recepție, cu ocazia verificării în depozitul destinatarului ori chiar în perioada de garanție. Viciul ascuns — în antiteză cu cel aparent — reprezintă acel defect care micșorează sau împiedică valoarea de întreținere a unui lucru și care nu poate fi descoperit în momentul predării, ținîndu-se seama de metodele tehnice existente de verificare a calității. Importanța clasificării viciilor rezultă din Legea nr. 7/1969, art. 39, care prevede că „în perioada de garanție unitatea furnizoare răspunde pentru calitatea produselor, iar după expirarea acesteia, pentru vicii ascunse, constatate potrivit legii”. Așadar, în garantarea calității mărfurilor livrate de către o întreprindere furnizoare se face distincție între termenele de garanție, cînd răspunde atît pentru viciile aparente cît și pentru cele ascunse și între perioada care începe să curgă după acest termen — numită perioadă de utilizare normată — cînd răspunde numai pentru viciile ascunse. **Termene de garanție.** Legea nr. 7/1977, art. 49, stabilește că produsele se livrează numai însoțite de certificate de calitate, de garanție, buletine de analiză; pentru fiecare mașină, utilaj sau instalație se întocmește cartea tehnică a produsului, care îl însoțește obligatoriu, la livrare. În documentele menționate mai sus se înscrie obligatoriu termenul de garanție prevăzut în actele normative, sau stabilit prin contract, conform art. 22, lit. e, din Legea nr. 7/1969. Art. 31, alin. 3 din Legea nr. 7/1977 prevede că „termenul de garanție curge de la data livrării produsului”. Prin livrarea produsului se înțelege predarea lui fie direct unității beneficiare, fie cărăușului, cu respectarea condițiilor contractuale și legale. Astfel, bunăoară, dacă livrarea s-a făcut în garnituri incomplete sau fără actele legale care atestă calitatea, perioada de garanție începe să curgă numai după ce asemenea defecțiuni în livrare au fost înlăturate. Pentru ca beneficiarul să poată utiliza efectiv perioada de garanție, contractul model pentru furnizarea produselor din ramura construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor îndrumă părțile contractante ca prin înțelegere — în raport cu specificul produselor — să stipuleze drept moment al începerii curgerii termenului de garanție data livrării sau data punerii în funcțiune. În cazul utilajelor și instalațiilor complexe realizate prin cooperare în producție, termenul de garanție curge față de toți furnizorii din momentul în care utilajul sau instalația respectivă a fost livrată (sau pusă în funcție). Cu privire la bunurile de folosință îndelungată vindute populației, H.C.M. nr. 753/1965 și Instrucțiunile date în aplicarea ei stabilesc că nu se socotește în durata termenului de garanție timpul scurs de la data reclamării defecțiunilor și pînă la data repunerii bunului în stare de folosință. În acest fel, perioada necesară pentru remedierea defecțiunilor se adaugă la perioada de garanție. În cazul produselor

alimentare, termenul de garanție începe să curgă din momentul fabricării acestora, data respectivă trebuind să fie imprimată pe produse. Pentru ca termenul de garanție să fie în folosul consumatorului, acestea se livrează în mod obligatoriu înainte de împlinirea unei treimi din termenul fixat. **Perioada de utilizare normată.** Spre deosebire de termenul de garanție, care poate fi convenit și pe cale contractuală, perioada de utilizare normată este stabilită numai prin acte normative și are funcția să stabilească răspunderea producătorului pentru vicii ascunse pe toată această perioadă. Art. 31, alin. 4, din Legea nr. 7/1977, definește perioada de utilizare normată acel interval de timp în cadrul căruia produsul, în condițiile de exploatare, depozitare și transport stabile potrivit normelor și normativelor tehnice, trebuie să-și mențină nemodificate caracteristicile funcționale. În prezent, perioada de utilizare normată nu este stabilită pe cale normativă decât pentru fondurile fixe supuse amortizării (Catalogul anexă la Legea nr. 62/1968) și pentru unele mărfuri de folosință îndelungată destinate fondului pieței (Instrucțiunile date în aplicarea H.C.M. nr. 753/1965). V: Remedierea sau înlocuirea mărfurilor defecte livrate la intern.

GARANTAREA CALITĂȚII MĂRFURILOR DE EXPORT

— se face printr-o clauză expres prevăzută în contractul comercial de vânzare internațională, care poate avea următoarea formulare: „Vinzătorul garantează calitatea materialului, a execuției produsului și buna funcționare a acestuia. Termenul de garanție este de... luni de la data punerii în funcțiune, dar nu mai mult de... de la data livrării. Vinzătorul răspunde pentru viciile ascunse descoperite în perioada de garanție și se obligă să procedeze la înlăturarea lor, în termenul tehnic necesar. Vinzătorul nu răspunde pentru piesele de uzură rapidă care intră în componența produsului. Cumpărătorul se obligă să cumpere aceste piese în cantitățile tehnice necesare pentru întreaga perioadă de garanție a produsului livrat”. C.G.L. — C.A.E.R. 1968/75, la § 29 stabilește termene de garanție pentru: „produse mecanice fine și articole optice, 9 luni, de la data livrării; mașini și aparate de scris, 12 luni din ziua punerii în funcțiune, însă nu mai mult de 15 luni de la data livrării; mașini grele și utilaje mari, 12 luni din ziua punerii în funcțiune, dar nu, mai mult de 24 luni de la data livrării”; pentru instalații complexe, termenele de garanție se prevăd a fi și mai lungi, convenindu-se asupra lor prin contract. În condițiile generale de livrare C.E.E./O.N.U., clauza de garanție este prevăzută prin înscrisura unor prevederi referitoare la condițiile de garanție; perioada de garanție este stabilită în luni, urmând ca partenerii să concretizeze aceste perioade prin contract. De asemenea. Condițiile generale de livrare amintite prevăd posibilitatea pentru părți de a prevedea în contracte o durată de zile de utilizare a mărfii, precum și o reducere a perioadei de garanție, în cazul unei utilizări peste durata zilnică stabilită. De regulă, garanția acordată de vânzător se atestă prin certificatul de garanție privind calitatea mărfurilor, care se eliberează după livrare, odată cu documentele de plată. Pe tot parcursul perioadei de garanție vânzătorul răspunde pentru calitatea mărfii, în special pentru calitatea materialelor întrebuintate la fabricarea acesteia, pentru construcția mașinilor și utilajelor (dacă utilajele, mașinile etc. nu sînt fabricate după desenele cumpărătorului) precum și pentru acele caracteristici ale mărfii care sînt convenite prin contract. Potrivit C.G.L.-C.A.E.R. 1968/75 § 35, „în cazul reparării sau înlocuirii mărfurilor defecte ori a părților de marfă defecte, termenul de garanție pentru utilajul sau pentru mașinile de bază se prelungește cu timpul cît utilajele sau mașinile nu au putut fi utilizate din cauza defecțiunilor ivite”. Aceleași condiții generale prevăd la § 34 că vânzătorul nu poartă răspunderea pentru garanție, dacă dovedește că defectele constatate nu au apărut din vina sa, ci s-au produs îndeosebi ca urmare a efectuării montajului, reparării utilajelor ori mașinilor în mod necorespunzător de către cumpărător, din cauza nerespectării instrucțiunilor

de exploatare și de întreținere, precum și a modificărilor efectuate de cumpărător la utilaje și mașini. În contractele de vânzare internațională părțile stabilesc termene de garanție și pentru piesele de schimb, precum și obligația vânzătorului de a le livra cumpărătorului. Cu privire la acest aspect al garanțiilor de calitate, C.G.L.-C.A.E.R. 1968/75, prevăd următoarele: dacă prin contract nu s-a stabilit altfel, termenele de garanție pentru piesele de schimb livrate împreună cu mașinile sau utilajele expiră o dată cu termenele de garanție pentru aceste mașini și utilaje (§ 36): „1. Garanția pentru piesele de schimb de uzură rapidă livrate se stabilește de comun acord între vânzător și cumpărător, ținându-se seama de practica internațională. Garanțiile convenite se prevăd în contract. 2. La cererea cumpărătorului, dacă în contract nu se prevede altfel, vânzătorul trebuie să asigure, pe întreaga perioadă convenită pentru mașini și utilaje, livrarea pieselor de schimb de uzură rapidă pentru care nu a fost acordată garanție sau al căror termen de garanție este mai mic decît termenul de garanție al mașinilor și utilajelor de bază, în cantități care se stabilesc ținându-se seama de exploatarea normală a acestor mașini sau utilaje și de utilizarea normală a acestor piese de schimb. Dacă valoarea acestor piese de schimb nu este inclusă în prețul mașinilor sau al utilajelor, piesele de schimb se livrează contra unei plăți suplimentare” (§ 37). V: Calitatea mărfurilor de export.

GARANȚIE PENTRU ASIGURAREA PLĂȚII PRIN SCRISOARE DE GARANȚIE BANCARĂ. Din anumite motive unii parteneri comerciali externi nu doresc, respectiv evită, promovarea prin contractele pe care le negociază a modalității de plată prin credit comercial. Cum adoptarea modalității prin încaso documentar simplu, acesta poate fi consolidat cu o scrisoare de garanție bancară pentru efectuarea plăților, care poate fi redactată potrivit următorului model:

Către

Ne referim la contractul nr. ! : ! : ! : ! : ! : încheiat la data de între cu sediul în în calitate de vânzător și cu sediul în în calitate de cumpărător contractul avînd drept obiect livrarea de

Prin acest contract s-a obligat ca pentru livrările și serviciile pe care dv. trebuie să le furnizați, respectiv să le prestați, să vă plătească un preț total de la termenele și în condițiile prevăzute la art. la capitolul „Condiții de plată” din contract, al căror text este următorul:

„Art. Condiții de plată” (se va reproduce în întregime articolul privind condițiile de plată).

Prin același contract s-a obligat să remită o scrisoare de garanție semnată de noi, prin care vă garantăm plata sumelor prevăzute la art. pct. din contract.

Contractul prevede, de asemenea, dreptul pentru... ca din plățile pe care trebuie să le efectueze în favoarea dv., să rețină penalitățile de întârziere în livrare și/sau recepție, costul livrărilor efectuate pentru contul dv., precum și impozitele prevăzute în contract.

Urmare celor ce preced, noi, Banca ne angajăm, în mod irevocabil, să plătim sumele prevăzute la art. pct. din contract contra prezentării aceluiași documente ca cele prevăzute pentru efectuarea fiecărei tranșe de plată, cel mai târziu în 15 zile de la primirea cererii dv. în cazul în care nu va efectua aceste plăți la scadența lor.

Noi vom efectua aceste plăți la simpla dv. cerere, fără vreă altă formalitate din partea dv. sau din partea renunțînd la beneficiul de diviziune și discuție, însă cu dreptul ca din aceste plăți cu excepția cambiilor/biletelor la ordin, să deducem penalitățile datorate de dv. prin întârzierile în livrare și/sau recepție, și costul lucrărilor efectuate în contul dv., precum și impozitul prevăzut în contract.

Această garanție se reduce automat cu suma plăților efectuate de către . . . și garantate de noi și ea expiră în 30 zile după ultima plată contractuală.

Prezența scrisoare de garanție trebuie să ne fie restituită de îndată ce angajamentul nostru devine fără obiect.

Locul și data emiterii

BANCA

GARANȚIE PRIN CAMBIE AVALIZATĂ PENTRU ASIGURAREA PLĂȚII este o modalitate frecvent folosită în contractele comerciale datorită gradului înalt de securitate cu privire la încasarea prețului la vânzările pe credit. Cu privire la această modalitate de garantare **clauza** din contractul de vânzare poate fi astfel formulată: „Pentru garantarea creditului acordat, vânzătorul va emite... cambii, fiecare cu scadența stabilită pentru rambursarea ratelor de credit. Cumpărătorul le va accepta și va asigura avalizarea lor de către Banca... care le va remite B.R.C.E. spre păstrare ca bancă trustee, pînă la efectuarea livrărilor, fapt ce se va dovedi cu... Separat de cambiile pentru rambursarea creditului, vânzătorul va emite cambii pentru dobînzii de ... % pe an, calculate la valoarea soldului debitor. Aceste cambii vor fi acceptate, avalizate și restituite după aceeași procedură prevăzută mai sus“. Din modelul de clauză redat rezultă **particularitățile** acestei modalități de garantare a încasării prețului, respectiv a creanței pe care o dobîndește vânzătorul asupra cumpărătorului: creanța se naște dintr-un contract comercial fundamental, de regulă, vânzare-cumpărare pe credit, încheiat de doi parteneri comerciali, în care se înscrie obligația cumpărătorului de a garanta plata prin remiterea către vânzător a unei cambii egale cu valoarea mărfurilor (sau a mai multor cambii, fiecare de valoarea unei cote de rambursat la un anumit termen), care să fie acceptată de el și avalizată de o anumită bancă nominalizată prin contract; pentru a îndeplini obligația asumată prin primul contract, cumpărătorul încheie un al doilea contract cu organizația bancară prin care accepta se obligă să avalizeze cambiile acceptate și să le remită băncii vânzătorului în condițiile stabilite (contra documentelor de livrare, contra unei chitanțe de primire etc.); pentru garanția de plată dată prin avalizarea cambiilor, banca percepe un comision prevăzut în contractul încheiat cu clientul pentru care a garantat și ia toate măsurile de asigurare a despăgubirilor ce i se cuvin în cazul în care va efectua plata; spre deosebire de scrisoarea de garanție bancară, avalul și consecințele care decurg din acordarea acestuia este supus dreptului cambial care cunoaște o procedură proprie de executare, cu un pronunțat caracter operativ; cambia fiind un titlu de credit autonom, obligațiile cambiale asumate de persoanele semnatare se execută întotdeauna independent de cele înscrise în raportul fundamental care a generat-o; așa fiind, avalul acordat de o bancă prezintă un grad de securitate ridicat pentru beneficiarul cambiei, orice apărare cu privire la neplată care se sprijină pe contractul de vânzare-cumpărare fiind fără relevanță. Subliniem faptul că utilizarea cambiei avalizate prezintă, în raport cu scrisoarea de garanție bancară, avantajul că vânzarea pe credit se poate transforma în vânzare cash, prin forțarea (scontarea) lor. Cazuri. În cadrul unui contract de vânzare-cumpărare internațional pe credit pe termen scurt — 6 luni de la data livrării — s-a convenit ca garantarea plății să se facă printr-o cambie avalizată de o societate anonimă din țara cumpărătorului, societate cunoscută, cu o mare cifră de afaceri și cu o bonitate bine stabilită. S-a recurs la această formulă pentru a se evita cheltuielile cu comisiunile pe care le percep băncile pentru acordarea avalului. La o analiză mai aprofundată s-a stabilit că patronul firmei cumpărătoare — deci trasul din cambie — este aceeași persoană cu președintele consiliului de administrație al societății anonime care s-a obligat să avalizeze cambia, în favoarea trasului. Se pune problema dacă un asemenea aval constituie o garanție suficientă pentru vânzător? Evident, că în raport cu avalul dat de către o bancă de prim ordin, avalul

dat de o societate comercială anonimă are o valoare relativă. Cu toate acestea, în funcție de natura și valoarea mărfii exportate de bonitatea societății comerciale și de capitalul acesteia, pot fi luate în considerare și astfel de garanții, care însă trebuie analizate sub toate aspectele și acceptate numai în cazul în care o altă cale de garantare nu se poate promova. Faptul că patronul firmei cumpărătoare este aceeași persoană cu președintele societății comerciale nu are nici o relevanță din punct de vedere juridic. Cele două firme au fiecare personalitatea lor juridică distinctă și, deci, patrimoniul propriu, care sînt angajate, fiecare separat, prin semnarea titlului de credit în cauză.

GARANȚIE PRIN IPOTECĂ PENTRU ASIGURAREA PLĂȚII. Ipoteca este o modalitate eficientă de asigurare a încasării ratelor de credit, scadențe, în special la vânzările de nave și la construcții de obiective industriale și civile; este admisă ca modalitate de garanție prin H.C.M. nr. 1682/1970. Potrivit prevederilor din Codul comercial român, ipoteca este o garanție reală accesorie (ca și gajul, dreptul de retenție și indisponibilizarea bunurilor), garantarea creanței fiind asigurată printr-un bun imobil determinat. Ipoteca, spre deosebire de gaj nu-i depozitează pe proprietari de bunul ipotecat; acest aspect are o valoare comercială deosebită, deoarece proprietarul își păstrează toate atribuțiile dreptului de proprietate, inclusiv dreptul de dispoziție (drept care începează în momentul deschiderii procedurii de execuție silită). Așadar, trăsăturile proprii ale ipotecii rezultă din mecanismul ei de instituire și asigurare a plății creanței; comerciantul (sau orice altă persoană) încheie un contract de credit, de regulă pe termen mediu sau lung; rambursarea creditului este garantată prin instituirea unei ipoteci asupra unui bun imobil, proprietatea debitorului; procedura acestei garanții reale, accesorii contractului principal de credit, constînd din înscrierea în registru de proprietăți imobiliare a actului de ipotecare, asigură pe creditor că imobilul ipotecat nu va fi înstrăinat fără ca în prealabil să-i fie rambursat creditul acordat; avantajul pentru debitorul ipotecar constă în faptul că rămîne în posesia și administrarea bunului imobil; dacă la scadența creanța ipotecară nu este onorată, creditorul poate cere executarea silită prin scoaterea imobilului ipotecat la licitație, urmînd ca din suma obținută să se îndeplinească pînă la nivelul valorii creanței, plus dobînzile și cheltuielile aferente. Din mecanismul schițat mai sus rezultă deci că spre deosebire de privilegiile care sînt numai legale, ipoteca, de regulă este convențională, constituită printr-un contract, independent de calitatea creanței; dacă rangul creditorilor privilegiați este determinat de ordinea de preferință stabilită de lege, în cazul ipotecilor, prioritatea rangului se determină prin prioritatea datei la care a fost înscrisă. Așa fiind, creditorii ipotecari sînt preferați creditorilor chirografari, iar cei de gradul I creditorilor ipotecari cu înscripții ulterioare. Caracterul accesoriu al ipotecii determină stingerea ei, odată cu stingerea creanței pe care o garantează (art. 1800, Cod civil român). De remarcat că este un principiu general înscris în sistemele de drept al statelor că în raporturile dintre creditorul ipotecar și ceilalți creditori, efectele decurg din dreptul de preferință pe care îl are primul. În momentul scoaterii în vânzare a imobilului ipotecat, creditorul ipotecar va fi plătit cu preferință față de creditorul chirografar (însă după plata privilegiilor). În cazul concursului creditorilor ipotecari, ei vor fi plătiți în funcție de rangul ipotecii lor, determinat de datele inscripțiilor succesive, prioritate avînd inscripția cea mai veche. Inscripțiile purtînd aceeași dată cu același rang, în consecință vor fi plătite proporțional cu valoarea creanțelor, din suma realizată. Creanța ipotecară este supusă modalităților, termenului și condiției. Dacă se naște concurs între creanțele chirografare (obișnuite) exigibile și o creanță ipotecară încă nescadentă, creanța ipotecară devine exigibilă și concursul actual. Subliniem o ultimă particularitate a ipotecii. În raporturile dintre creditorul ipotecar și terțul detentor al bunului ipotecat (necreditor) in-

tervine dreptul de urmărire al creditorului, care poate preţinde bunul indiferent de rangul ipotecii sale, din mâinile oricui s-ar afla: proprietari prin uzucapiune, moştenitorii acceptanţi sub titlul particular, posesorii unei cauziuni reale. Ipoteca poate fi utilizată ca modalitate de garantare a exporturilor în cazul unor bunuri imobile. Astfel, în cazul unor exporturi complexe cum ar fi livrarea şi montarea unor linii de fabricaţie, construirea şi predarea la cheie a unor obiective industriale sau sociale, ipoteca poate fi acceptată ca o cale de garanţie a creditului acordat, prezentând certe avantaje pentru ambele părţi contractante.

Menţionăm că în unele ţări, în special din America Latină, datorită procedurii simple şi costurilor scăzute, ipoteca se utilizează şi pentru asigurarea plăţilor de importul de bunuri mobile, cum sînt maşinile-unelte, mijloacele de transport etc.; în asemenea cazuri ipoteca se înscrie nu asupra bunurilor mobile livrate ci asupra unui bun imobil din patrimoniul cumpărătorului. Este esenţial de reţinut că în asemenea situaţii se impune o cercetare prealabilă, pentru ca asupra imobilului — determinat de părţi în cadrul negocierilor — să nu fie instituite şi alte ipoteci care ar înălţura rangul I al ipotecii pe care o va deţine exportatorul român. Clauza poate fi astfel formulată: „Pentru garantarea plăţii la termenele stabilite, odată cu recepţia definitivă... a navei ce constituie obiectul acestui contract se va institui asupra ei o ipotecă de rangul I, în valoarea de... care va fi diminuată după plata fiecărei rate din creditul acordat. Cheltuielile privind înscrierea legală a ipotecii sînt în sarcina cumpărătorului“. În cazul exportului de bunuri mobile, garantate cu o ipotecă pe bunuri imobile ale cumpărătorului, clauza poate fi astfel formulată: „Pentru garantarea plăţii mărfurilor vindute în cadrul acestui contract părţile sînt de acord ca înainte de prima livrare să se instituiască o ipotecă de gradul I în valoare de... asupra imobilului... situat în ţara... localitatea. str. nr. Care este proprietatea cumpărătorului. Cheltuielile privind înscrierea legală a ipotecii sînt în sarcina cumpărătorului“.

GARANȚIE PRIN REZERVAREA DREPTULUI DE PROPRIETATE PENTRU ASIGURAREA PLĂȚII. Practica comerţului internaţional a extins modalitatea de garantare a plăţii mărfurilor vindute pe credite prin rezervarea dreptului de proprietate. În numeroase contracte tip şi condiţii generale din cele mai diverse ramuri industriale (maşini şi unelte, siderurgie, construcţii-montaj etc.) sînt înscrise clauze potrivit cărora orice marfă livrată rămîne proprietatea vînzătorului atît timp cît preţul nu a fost plătit. Acest mod de garantare a plăţii este recunoscut de drepturile naţionale ale unor state, desigur cu efecte diferite. Din punct de vedere juridic, această clauză echivalează cu o condiţie suspensivă de executare a vînzării, apărînd marfa împotriva unor acţiuni ale cumpărătorului, înainte de a face plata. Printr-o altă interpretare această clauză ar constitui un acord al părţilor de a deplasa, prin voinţa lor, momentul transferului dreptului de proprietate. Dintre sistemele de drept naţional care fac din admisibilitatea clauzei rezervei dreptului de proprietate (pactum rezervati dominii) regulă generală în materie comercială, se numără dreptul R.F.G. De asemenea, o serie de ţări latino-americane, printre care şi Mexic, au legitimat acest mod de garantare a vînzărilor pe credit. Doctrina franceză este în acest sens. Cu toate avantajele pe care le prezintă pentru cumpărător, această formă de garantare a plăţii preţului prezintă pentru vînzător unele inconveniente, printre care evidenţiem pe cele mai importante. Cumpărătorul fiind în posesia documentelor şi în multe cazuri, şi în posesia mărfii, o poate instrăina în pofida clauzei amintite. Tot astfel, dificultăţile financiare ale cumpărătorului nu pot fi survolate de vînzător prin această clauză, el avînd în cel mai bun caz, posibilitatea de a valorifica bunul pe piaţa străină către un alt cumpărător, desigur în condiţiile impuse de către acesta şi cu cheltuieli suplimentare de depozitare, transport etc. Vînzarea internaţională avînd ca obiect, în cele mai frecvente cazuri, bunuri mobile, vînzătorul nu are practic nici o cale de atac împotriva revinderii mărfurilor livrate clientului său. Terţa persoană care a cumpărat mărfurile al căror proprietar de drept este vînzătorul iniţial, potrivit clauzei de care ne ocupăm, îi va opune acestuia regula **en fait de meubles possession vaut titre**. Ca urmare, această modalitate de garantarea plăţii se recomandă să se folosească numai pentru maşinile-unelte, linii tehnologice etc. care sînt cumpărate de investitori şi, deci riscul instrăinării lor este mult diminuat. Clauza este simplă de formulat. „Vînzătorul îşi rezervă dreptul de proprietate asupra... care constituie obiectul acestui contract, pînă la plata în întregime a preţului“. În multe ţări rezervarea dreptului de proprietate se înscrie în registrul de comerţ. Astfel, bunăoară în Mexic, Legea generală a titlurilor şi operaţiunilor pe credit obligă înscrierea rezervării dreptului de proprietate de către vînzător, în Registrul public al proprietăţii de comerţ de la locul unde se află bunul. Rezervarea dreptului de proprietate, potrivit legislaţiei din multe ţări latino-americane, printre care şi Mexic, poate constitui obiectul unei cesiuni către bănci comerciale, fiind o modalitate de a obţine credite sau de garantare de către banca în favoarea căreia operează cesiunea, a unor cambii prin avalul pe care îl acordă. Cu alte cuvinte unele bănci condiţionează acordarea avalului de cesiunea de către vînzător a rezervei dreptului de proprietate. În situaţia în care cumpărătorul intră în stare de faliment, vînzătorul opunînd dreptul de proprietate, scoate bunul în cauză din masa activului, sau este plătit de masa credală, pentru a nu se diminueze activul.

GARANȚIILE OBLIGAȚIILOR CONTRACTUALE — sînt modalităţi tehnico-juridice accesorii, subsidiare, unul contract, prin care creditorul obligaţiei executate se asigură de îndeplinirea corelativă a obligaţiei asumate de cealaltă parte, devenită debitor, pentru situaţia în care acesta va fi în imposibilitate să o mai execute. După natura lor, pot fi împărţite în garanţii personale şi garanţii reale. **Garanţiile personale** sînt modalităţi juridice prin care o persoană (sau mai multe) se obligă faţă de creditorul din contractul încheiat cu debitorul garantat, printr-un contract accesoriu, să plătească o anumită sumă de bani, dacă, la scadenţă, debitorul nu-şi va îndeplini obligaţia luată prin contractul principal. Pe planul contractelor economice garanţia personală poate fi înlăturată în cazul în care organul ierarhic superior garantează restituirea creditelor pe termen scurt acordate de bănci unităţilor subordonate. În cadrul contractelor comerciale internaţionale garanţiile personale frecvent utilizate sînt avalul cambial, dat pentru tras (debitorul din contractul principal), şi scrisorile de garanţie bancară. **Garanţiile reale** sînt modalităţi tehnico-juridice prin care un anumit bun mobil sau mai multe bunuri mobile sînt afectate pentru a asigura pe creditor obligaţiei îndeplinite de debitorul îşi va executa obligaţia corelativă, asumată. În aceste garanţii prezintă avantajul că bunurile afectate sînt sustrate de la urmărirea lor de către creditorii chirografari, asigurînd astfel plata creanţei garantate; ca urmare, în cazul executării silite, creditorul în favoarea căruia a fost constituită garanţia va fi plătit în întregime şi numai diferenţa revine celor chirografari. Garanţiile reale se împart în garanţii reale cu deposedarea debitorului de bunul afectat (gajul), mai puţin înlăturate în comerţul internaţional, şi garanţii reale fără deposedarea debitorului, dintre care **ipoteca** are o frecvenţă largă în cadrul anumitor contracte comerciale. În special cu plata prin credit-furnizor. De asemenea, în comerţul de mărfuri generale **varantul** eliberat de un depozit autorizat constituie o garanţie reală, în baza căreia băncile comerciale acordă credite pe termen scurt.

GARANȚII PENTRU ASIGURAREA PLĂȚII PREȚULUI LA VÎNZĂRILE COMERCIALE INTERNAȚIONALE PE CREDIT. În comerţul contemporan internaţional vînzarea pe credit constituie un element component al competitivităţii, în special la exportul de maşini utilaje, linii de fa-

bricație etc. Asemenea vânzări trebuie consolidate prin instituirea unor modalități și instrumente eficiente care să constituie o garanție certă că la scadența de rambursare a creditului acordat cumpărătorului acesta își va îndeplini obligațiile de plată. Printre modalitățile de garantare plății la vânzările pe credit care sînt analizate separat, fiecare în parte se înscriu: cambia avalizată, scrisoarea de garanție bancară, ipoteca, rezervarea dreptului de proprietate. Alături de aceste modalități de garantare încasării prețului, care se stabilesc de părți prin contractul comercial de vânzare internațională, vânzătorul mai poate recurge la o cale extracontractuală și anume la asigurarea creditului. Această modalitate se realizează prin încheierea contractelor de asigurare în care asigurătorul (o bancă) preia obligația de a rambursa asiguratului (vînzător) creditul nerestituit de cumpărător, expresie a riscului comercial (necomercial) avut în vedere de părțile contractante. Pentru stimularea exporturilor, statele capitaliste dezvoltate au instituit de asigurare specializate numai pe credite pentru export. Asigurări privind creditele de export încheie și societățile de asigurări, de regulă, numai pentru riscuri comerciale și numai pentru credite pe termen scurt sau mijlociu. Executarea silită a debitorului neplatnic revine creditorului. Primele de asigurare sînt plătite de asigurat (vînzătorul) care le transferă cumpărătorului majorînd prețurile de vânzare. Asigurarea nu exclude garanția bancară, furnizorul-asigurat beneficiind de o dublă acoperire a riscului de neplată. Creditele se asigură numai în proporție de 70—80%, diferența pînă la 100% constituind riscul creditorului. Insolvabilitatea debitorului trebuie stabilită în mod cert, ca urmare a deschiderii unei acțiuni juridice sau extrajuridice. La vânzarea cash garantarea plății se asigură prin promovarea prin contract a modalității de plată prin credit documentar în oricare din formele uzitate (acreditiv sau scrisoare de credit comercial), precum și prin scrisoare de garanție bancară pentru efectuarea plăților.

GARANȚII PENTRU ÎNCHIEIEREA CONTRACTULUI DUPĂ ADJUDECAREA OFERTEI LA LICITAȚIE. Organizatorii licitațiilor pentru realizarea de mari ansambluri industriale și civile, cumpărări de linii de fabricație, mașini-unelte etc. preînd ca ofertanții să depună garanții pentru a se asigura că în cazul adjudecării ofertei, ofertantul va încheia contractul. Garanțiile pot consta din consemnarea unei anumite sume exprimată într-o valută convertibilă sau din prezentarea unei scrisori de garanție bancară de participare la licitație; redăm un model practicat pentru exporturile românești.

Către.....

Ou referire la licitația nr. ... organizată de... ce va avea loc în... la data de.....

Noi, Banca Română de Comerț Exterior garantăm prin prezenta, în numele întreprinderii de comerț exterior..... participantă la licitația sus-menționată, plata către... (organizatorul licitației) a sumei de... la prima sa cerere scrisă și fără a fi necesară vreo altă procedură, în cazul în care ofertantul menționat, fiind câștigător al acestei licitații, refuză să semneze contractul pentru livrarea (obiectul licitației). În condițiile ofertei sale nr. depuse în cadrul licitației sus-menționate.

Prezenta garanție este valabilă pentru o perioadă de... zile de la închiderea licitației, adică pînă la ultima oră de lucru din ziua de... și devine nulă în cazul neacceptării ofertei depusă de... (ICE) sau dacă licitația a fost adjudecată unui alt ofertant.

Valabilitatea garanției poate fi extinsă, în cazul în care este necesar, la cererea organizatorului licitației, dar numai cu acordul prealabil al ... (ICE).

Locul și data emiterii
BANCA ROMÂNĂ DE COMERȚ EXTERIOR

GARANȚII PENTRU BUNA EXECUTARE A CONTRACTELOR COMERCIALE INTERNAȚIONALE. În practica comercială, în special la exporturile complexe, se utilizează diverse modalități de garanții privind executarea corespunzătoare a obligațiilor contractuale, printre care frecvent se utilizează scrisoarea de garanție bancară pentru buna executare a contractului, pe care vînzătorul (exportator) o remite cumpărătorului (importator). Redăm un model:

Către

Referitor la contractul nr. încheiat între... în calitate de vînzător și... în calitate de cumpărător.

Conform art... din acest contract, vînzătorul este obligat să acorde cumpărătorului a garanție bancară în valoare de... % din prețul total al contractului, adică... pentru garantarea obligațiilor vînzătorului prevăzute la art... din contract.

Pentru aceasta, în conformitate cu înțelegerea de mai sus, noi, Banca... ne angajăm prin prezenta, în mod irrevocabil, să plătim beneficiarului plății pînă la concurența sumei de....., orice sumă cerută de dv. în baza art... din contract, la prima dv cerere, în decurs de... zile de la primirea acestei cereri, însoțită de declarația dv. că vînzătorul nu și-a îndeplinit obligațiile prevăzute în art... al contractului sus-menționat.

Obligațiile asumate de noi în cadrul acestei garanții vor înceta la... zile de la expirarea perioadei de garanție tehnică prevăzută la art... din contract (în cazul livrărilor de mașini și utilaje) sau la ... zile de la data conosamentului (în cazul livrării de marfă curentă).

În cazul în care părțile contractante sînt de acord să prelungească termenul de garanție, răspunderea noastră va fi extinsă automat fără nici o altă formalitate.

Prezenta scrisoare de garanție ne va fi restituită îndată ce va deveni fără obiect.

Locul și data emiterii

BANCA...

În contractele încheiate pentru import, este indicat să se înscrie în scrisoare și următoarea frază: „Noi vom plăti conform acestei declarații, la prima dv. cererea, în termenul menționat, fără nici o altă formalitate din partea dv. sau a oricărei părți contractante fără să fie necesară vreo acțiune din partea dv. împotriva vînzătorului, la arbitraj sau orice alt tribunal, renunțînd să invocăm beneficiul disconținii, divizionii, opoziției, și restricțiilor valutare, atît din partea noastră cît și a vînzătorului“. Tot o garanție de bună executare a contractului o constituie avansul remis de cumpărător. În asemenea situații, vînzătorul procură și remite cumpărătorului o scrisoare de garanție bancară pentru restituirea avansului.

H

HOTĂRIREA ARBITRALĂ INTERNAȚIONALĂ este documentul prin care o instanță de arbitraj comercial internațional soluționează un litigiu și care încheie procedura de arbitraj. Este definitivă și executorie, neputînd fi atacată decît pe calea extraordinară a cererii de reexaminare introdusă la organul de arbitraj și numai pentru motive prevăzute în regulamentul de funcționare al acestuia. Cu privire la recunoașterea și executarea hotărîrilor arbitrale străine în România, trebuie avute în vedere atît reglementările interne, cît și cele cuprinse în convențiile internaționale multilaterale la care țara noastră este parte. Cît privește reglementarea internă, se admite, în principiu, că sentințele arbitrale străine sînt asimilate, în ce privește investirea lor cu formulă executorie — executor —, cu hotărîrile instanțelor judecătorești. Potrivit art. 375 C pr. civ., executarea unei hotărîri judecătorești străine pe teritoriul

tării noastre se poate încuviința dacă îndeplinește următoarele condiții: este pronunțată de o instanță judecătorească competentă, este definitivă, nu încalcă ordinea publică de drept internațional privat a României și există reciprocitate de executare. Cît privește reglementarea cuprinsă în convențiile internaționale multilaterale, un interes deosebit reprezintă Convenția pentru recunoașterea și executarea sentințelor arbitrale străine semnată la New York la 10 iunie 1958 și intrată în vigoare în România la 24 iulie 1961, Convenția europeană asupra arbitrajului comercial internațional, semnată la Geneva la 21 aprilie 1961 și ratificată prin D. 281 din 15 iunie 1963, și Convenția de la Moscova din 26 mai 1972 privind soluționarea pe cale arbitrală a litigiilor de drept civil decurgînd din raporturile de colaborare economică și tehnico-științifică. Convenția de la New York din 1958 prevede că recunoașterea și executarea unei hotărîri arbitrale străine se efectuează potrivit normelor de procedură în vigoare pe teritoriul țării unde hotărîrea este invocată, cu precizarea că vor fi excluse procedurile de executare mai complicate și cheltuielile de judecată mult mai mari decît acelea prevăzute pentru sentințele arbitrale naționale. Convenția de la Moscova din 1972 asimilează pe planul procedurii de executare hotărîrea arbitrală străină cu o hotărîre judecătorească națională definitivă, înlăturînd sistemul verificării, pe calea executivului, a condițiilor de regularitate internațională a hotărîrilor arbitrale străine. În principiu, hotărîrile organelor de arbitraj comercial internațional se execută de bunăvoie.

HOTĂRÎREA ORGANELOR ARBITRAJULUI DE STAT.

Potrivit art. 46 din Regulile procedurii arbitrale, „hotărîrea se pronunță imediat după terminarea dezbaterilor. Ea va fi citită părților prezente. În litigiile mai complicate, pronunțarea poate fi amînată cu cel mult trei zile“. Dispozitivul hotărîrii se comunică părților din oficiu în termen de 3 zile de la pronunțare, iar hotărîrea, în întregul ei, se comunică tot din oficiu, după redactare. Necomunicarea dispozitivului hotărîrii în termenul prevăzut de lege are deseori consecințe păgubitoare pentru părțile din litigiu, punîndu-le în imposibilitate de a formula cereri de reexaminare sau de rearbitrare a litigiului, dat fiind că termenul pentru introducerea acestora începe să curgă de la data pronunțării și nu a comunicării. În practica unităților socialiste s-au constatat cazuri cînd dispozitivul hotărîrii arbitrale a fost comunicat — mai ales de către arbitrajele departamentale — la cîteva luni de la pronunțare, făcînd astfel inoperante prevederile legale privitoare la reexaminarea și rearbitrarea litigiului. În asemenea cazuri, se procedează la repunerea în termen, potrivit art. 103 Cod pr. civ. Pentru situația cînd hotărîrea cuprinde considerente sau dispoziții al căror înțeles nu este clar, precum și în caz de erori materiale, art. 51 din Reguli prevede posibilitatea înlăturării neclarităților și erorilor materiale. Precizăm că rectificarea trebuie să privească neclaritățile și erorile materiale strecute în hotărîre, neputîndu-se recurge la această procedură pentru greșeli de fond cuprinse de hotărîre. De asemenea, hotărîrea va putea fi rectificată, prevede art. 52 din Reguli, „în cazul în care, după pronunțarea hotărîrii, vreuna din părțile în litigiu a fost supusă reorganizării“. În acest caz hotărîrea neexecutată va fi rectificată „pe numele succesoului sau succesorilor în drepturi și obligații ale acelei părți“. Această rectificare va avea loc întotdeauna cu citarea părților. Nu se prevede un termen în care părțile urmează să ceară rectificarea unei hotărîri, sau în care rectificarea să se facă din oficiu de către organul arbitral. Procesul-verbal de rectificare a unei hotărîri arbitrale este supus controlului organelor competente, ca și hotărîrile arbitrale. Hotărîrile arbitrajului de stat sînt definitive. V: Executarea hotărîrilor.

dr. AL. DETEȘAN

finanțiar

Precizări privind răspunderea cu penalități pentru neîndeplinirea obligațiilor contractuale

1. În vederea încadrării consumului de energie a unităților economice în cantitățile repartizate și contractate, prin acte normative succesive, s-au stabilit penalități aplicabile unităților care, prin consum, depășesc aceste cantități. De pildă, în conformitate cu pct. 4 din anexa I la Decretul nr. 394/1976, în cazul depășirii cantității de energie electrică repartizată și contractată trimestrial, se aplică o penalitate de 200% calculată asupra prețului, la cantitățile consumate trimestrial în mod suplimentar.

Față de acest caracter al sancțiunii, s-a decis, în mod constant, că termenul de prescripție aplicabil unității furnizoare de energie electrică este cel de 6 luni, conform art. 4 lit. b din Decretul nr. 167/1958 care prevede acest termen special pentru acțiunile care au ca obiect plata de penalități.

În prezent însă, s-a renunțat la sancționarea unităților consumatoare prin plata de penalități. Reglementările în vigoare (Decretul nr. 48/1982), prevăd plata de majorări pentru ceea ce s-a consumat în plus față de cantitatea prevăzută în contract concordant cu sarcina de plan.

Ca atare, acțiunile avînd ca obiect plata majorărilor nu sînt supuse termenului de prescripție amintit mai sus. Aceste majorări făcînd parte din prețul energiei consumate, unitățile furnizoare le pot pretinde în cadrul termenului general de prescripție de 18 luni, aplicabil în raporturile dintre unitățile economice, conf. art. 3 din decretul citat.

2. Clauza contractuală prin care unitatea furnizoare își rezervă dreptul de a îndeplini obligațiile contractuale cu o toleranță de $\pm 3\%$ nu poate fi avută în vedere la analiza modului de executare a contractului.

Într-adevăr, printr-o atare clauză, unitatea furnizoare își abrogă dreptul să nu-și îndeplinească obligațiile contractuale în proporția amintită, ceea ce contravine atît disciplinei de plan, cît și celei contractuale.

Disciplina de plan este înfrîntă prin faptul că livrîndu-se produsele cu mai puțin de 3% din cantitatea contractată, este nesocotită cantitatea prevăzută în repartitie sau — în ipoteza produselor pentru care nu se elaborează balanțe — este încălcată sarcina de plan pe care au stabilit-o chiar părțile prin încheierea contractului.

Ca atare, la examinarea modului în executare a contractului și, deci, la stabilirea penalităților datorate de către unitatea furnizoare pentru neîndeplinirea conformă a obligațiilor de livrare, nu se poate avea în vedere o asemenea clauză în sensul de a se socoti diminuate obligațiile de livrare cu 3% din cantitatea contractată.

Împrejurarea analizată ar putea fi reținută, cu efecte exoneratoare în privința penalităților, numai la produsele pentru care nu se emit repartiții și în legătură cu care se dovedeste că, datorită specificului procesului de producție, rezultă, în mod inevitabil anumite toleranțe cantitative în cursul executării contractului.

3. În unele contracte de furnizare se prevede că produsele specificate pentru anumite termene în cantități nevagonabile se ridică de către unitatea beneficiară.

Neîndeplinirea obligației de ridicare constituie o împrejurare care apără de plata penalităților unitatea furnizoare care a dispus, la termenele contractuale, de produsele necesare îndeplinirii obligațiilor sale ajunse la scadență.

Considerăm însă că unitatea furnizoare nu mai poate fi apărută de răspundere din momentul în care, prin ajun-

gerea la scadență a mai multor obligații de livrare succesive, restanța neridicată însumează o cantitate vagonabilă.

Intr-adevăr, obligația de ridicare a unității beneficiare fiind stabilită — prin ipoteză — numai în legătură cu cantitățile nevagonabile, pentru produsele susceptibile a fi expediate în vagoane complete îndatorirea de a proceda la livrare prin expediere revenindu-i unității furnizoare.

În acest fel, ambele unități sînt mobilizate în direcția executării contractului și, prin aceasta, a sarcinii de plan.

4. Pretențiilor la penalități li se opune uneori nulitatea contractului ca urmare a încheierii acestuia cu nesocotirea dispozițiilor legale. Asemenea operări au în vedere orientarea practicii arbitrale potrivit căreia numai un contract valabil încheiat, în forma prevăzută de lege, poate constitui temei pentru acordarea penalităților.

Dintre cazurile de nulitate mai frecvente, cităm semnarea contractelor de către alte persoane decît cele care potrivit legii au calitatea de a încheia contracte economice, precum și lipsa aprobării investiției căreia îi sînt destinate utilajele contractate. Mai precis, această din urmă cauză se concretizează în neprevăderea utilajelor respective în documentația legal aprobată a investiției respective.

Această din urmă împrejurare este invocată de către unitățile furnizoare și față de acțiunile prin care unitățile beneficiare solicită penalități pentru neliivrarea la termen a utilajelor contractate.

La analizarea și aprecierea unei astfel de apărări este necesar să se distingă două elemente: aprobarea investiției, pe de o parte și comunicarea acestei aprobări către unitatea furnizoare, pe de altă parte.

Distincția la care ne referim este nu numai justificată, dar și necesară, întrucît absența fiecăruia dintre elementele menționate produce consecințe diferite în ceea ce privește validitatea contractului de furnizare a utilajelor.

Astfel, lipsa aprobării investiției determină nulitatea contractului pentru motive lesne de înțeles.

Astfel, lipsa aprobării investiției determină nulitatea contractului pentru motive lesne de înțeles.

În schimb, necomunicarea de către unitatea beneficiară a datelor și actelor privind aprobarea investiției nu duce, după părerea noastră, la asemenea consecințe.

Întemeiem această opinie pe constatarea că aprobarea investiției constituie un fapt obiectiv care există și produce efecte independente de comunicările pe care și le fac părțile.

Cu alte cuvinte, existența aprobării investiției asigură validitatea contractului de furnizare a utilajelor independent de reprezentarea corectă sau greșită pe care o au

părțile contractante asupra îndeplinirii acelei cerințe legale care este aprobarea investiției.

Ca atare, socotim că unitatea furnizoare nu poate invoca nulitatea contractului pentru motivul că nu a cunoscut faptul aprobării investiției. Acesta fiind un fapt obiectiv, produce efecte independente de cunoașterea ei de către unitatea furnizoare.

Cu toate acestea, necomunicarea aprobării investiției poate avea anumite consecințe în ceea ce privește răspunderea acestei unități pentru neliivrarea la termen a utilajelor contractate.

Aceste consecințe decurg din obligația unităților furnizoare de a nu trece la executarea și livrarea utilajelor înainte de a verifica îndeplinirea condiției legale privind aprobarea investiției.

În mod firesc, această verificare are loc chiar în cadrul încheierii contractului de furnizare, cînd unitatea beneficiară trebuie să prezinte actele care atestă aprobarea investiției. În lipsa acestor acte este îndreptățită pretenția unității furnizoare de a i se transmite ulterior datele privind aprobarea investiției. Omitiunea unității beneficiare de a transmite aceste date poate să determine neexecutarea contractului; întrucît unitatea furnizoare, dînd urmare interdicției legale amintite, nu pune în fabricație și nu livrează utilajele.

Dacă acesta este motivul real, iar nu formal, al neîndeplinirii obligației de livrare, unitatea furnizoare poate beneficia de exonerare de răspundere.

Observăm că, de această dată, soluția nu se bazează pe nulitatea contractului, ci pe fapta unității beneficiare de a fi pus unitatea furnizoare în imposibilitatea de a cunoaște existența aprobării investiției.

Altfel spus, contrar convingerii pe care și-a făcut-o unitatea furnizoare, contractul este valid, dar executarea lui a fost împiedicată prin omisiunea culpabilă a unității beneficiare.

Pentru a se ajunge la exonerarea, pe acest temei, a unității furnizoare de plata penalităților aferente neliivrării utilajelor la termen, este necesar să se verifice dacă aceasta este cauza reală și efectivă a neîndeplinirii obligației de livrare a utilajelor. În acest sens, trebuie să se cerceteze dacă unitatea furnizoare a stăruit în cererea de a i se comunica datele menționate și oă nu s-a mîrginit la o solicitare formală, pe care s-o utilizeze ulterior pentru acoperirea altor deficiențe care au generat neexecutarea contractului.

H. MATEI

OFERTE ● OFERTE ● OFERTE ● OFERTE ● OFERTE ● OFERTE

**COMBINATUL DE PRODUSE
SODICE — GOVORA**

Echipament de lucru

- Truse sanitare antifichimice buc. 121
- Bocanci cu talpă lemn buc. 45
- Idem cauciuc 13
- Idem bovină buc. 8
- Bonete doc buc. 216
- Idem buc. 300
- Idem buc. 1068
- Bonete din pinză albă buc. 35
- Batic pinză albă buc. 70
- Basma pinză albă buc. 120
- Cisme cauciuc buc. 6
- Cisme rezistente la grăsimi buc. 19
- Cisme cauciuc buc. 58
- Cisme albe damă buc. 22

- Cisme antiacide buc. 243
- Cisme cauciuc sold buc. 5
- Cisme antiacide fem. buc. 142
- Cisme cauciuc albe buc. 1
- Cisme carimb pislă buc. 11
- Pislarii buc. 10
- Cisme js. tensiune buc. 26
- Căști antifon buc. 10
- Căști PVC buc. 363
- Costum antiacid buc. 30
- Capișon PNA buc. 34
- Idem buc. 176
- Combinezon cauciucat buc. 10
- Căciuli pt. gărzi patriotice buc. 66
- Cămăși buc. 99
- Cămăși buc. 102
- Fețe de masă buc. 25
- Halate doc buc. 3
- Halate tercot buc. 92
- Halate doc buc. 45
- Halate doc buc. 36

- Halate pinză albă buc. 19
- Haină vătuită buc. 5
- Haină vătuită buc. 52
- Indispensabili pinză buc. 80
- Indispensabili pinză buc. 513
- Jampieri din piele buc. 40
- Mănuși duble din doc buc. 1440
- Mănuși doc buc. 2740
- Mănuși industriale buc. 80
- Mănuși J.T. buc. 139
- Mănuși electroizolante buc. 165
- Mănuși sudor buc. 335
- Mănuși sudor buc. 14
- Mănuși lăcătuș buc. 1330
- Mască sudor de mină buc. 46
- Mască sudor de cap buc. 11
- Mască contra gazelor buc. 110
- Mască de piele buc. 22
- Mască tip cagulă buc. 61
- Ochelari sudor buc. 177
- Ochelari tractorist buc. 10

- Ochelari pt. strungar buc. 20
- Ochelari chimist buc. 1080
- Ochelari chimist buc. 411
- Pantaloni vătuți buc. 35
- Idem buc. 9
- Pantaloni gârzi patriotice buc. 36
- Idem buc. 15
- Salopete doc buc. 167
- Salopete din tercot buc. 210
- Salopete doc buc. 128
- Salopete doc buc. 6
- Idem buc. 14
- Idem tercot buc. 90
- Idem tercot buc. 46
- Idem tercot buc. 65
- Idem tercot buc. 55
- Șorturi pinză albă buc. 3
- Idem buc. 95
- Șorturi tercot buc. 483
- Șort cu pieptar tercot buc. 72
- Șort din piele lung buc. 35
- Șort prelată buc. 725
- Scurte cauciucaute buc. 56
- Idem buc. 2
- Șube imblănite buc. 1
- Scurte pt. gârzi patriotice buc. 36
- Idem buc. 15
- Idem buc. 15
- Vestă buc. 33
- Teniși buc. 8
- Teniși buc. 86
- Bonete din pinză albă buc. 35
- Centuri sugranță buc. 82
- Idem pom mască buc. 93
- Fețe de pernă buc. 207
- Furtun buc. 10
- Mască izolantă buc. 6
- Salopete ignifuge buc. 2
- Șapcă buc. 23

Materiale și dispozitive electrice

- Aparat pulverizat buc. 23
- Contact fix TCA 40 A buc. 1259
- Idem 63 A buc. 1263
- Idem 100 A buc. 161
- Idem 125 A buc. 258
- Contact mobil TCA 63 A buc. 1181
- Idem 100 A buc. 13
- Idem 200 A buc. 563
- Contact fix AC 3 buc. 92
- Idem 63 A buc. 227
- Idem 200 A buc. 98
- Contactori mobili AC 3 63 A buc. 103
- Capace siguranțe 63 A buc. 668
- Idem 63 A buc. 111
- Capace siguranță 100 A buc. 393
- Comutatori ST buc. 295
- Idem V 63 A buc. 7
- Idem TACO 25 A buc. 52
- Idem COBI 619 buc. 19
- Idem TACO 25 A buc. 12

Scule și dispozitive

- Frize STAS 3092 MO 55,5 buc. 4
- Alezori STAS 590 AE 3 buc. 4
- Alezori STAS 590 Ø 6,5 buc. 5
- Idem 590 Ø 7,5 buc. 13
- Idem 590 Ø 14 buc. 4
- Idem 590 Ø 25 buc. 24
- Idem 590 Ø 26 buc. 24
- Idem 1265 Ø 21 buc. 4
- Idem 1266 Ø 15 buc. 87
- Idem 1266 Ø 17 buc. 30
- Idem 1266 Ø 21 buc. 25
- Idem 1266 Ø 23 buc. 25
- Idem 1266 Ø 24 buc. 30

- Idem 1266 Ø 26 buc. 28
- Idem 1266 Ø 27 buc. 20
- Idem Ø 30 buc. 7
- Idem 1266 Ø 38 buc. 5
- Balast Ribro 65 buc. 195
- Contact fix FCH 6 A buc. 977
- Idem 10 A buc. 751
- Idem 25 A buc. 840
- Idem 32 A buc. 24
- Idem 200 A buc. 613
- Idem 250 A buc. 462
- Idem 400 A buc. 526
- Contact mobil TCA 6 A buc. 802
- Idem 10 A buc. 694
- Idem 25 A buc. 507
- Idem 125 A buc. 466
- Idem 250 A buc. 505
- Idem 400 A buc. 412
- Contactori fieși AC3 10 A buc. 155
- Idem 25 A buc. 240
- Contactori AC 3 10 A buc. 50
- Idem 25 A buc. 63
- Idem 25 A buc. 48
- Contact fix AR 25 A buc. 187
- Contact AR 25 A buc. 287
- Idem 40 A buc. 33
- Comutatori 3 T buc. 20
- Idem 1193 buc. 264
- Capace cutie RP 200387 buc. 20
- Capsule microfon buc. 60
- Chei racord buc. 400
- Capace 13732 pt. telefon buc. 44
- Suport 20591 buc. 4
- Perniță 11621 buc. 62
- Perniță 17867 buc. 2
- Perniță suport buc. 144
- Perniță 20676 buc. 1
- Perniță 22399 buc. 22
- Perniță pafta buc. 12
- Perniță schiță 02719 buc. 16
- Perniță 02796 buc. 14
- Perniță 02833 buc. 21
- Cuțit pentagon 1204 buc. 31
- Perniță 11652 buc. 10
- Perniță 2301 buc. 12
- Perniță 13326 buc. 49
- Perniță 3304 buc. 10
- Idem 2305 buc. 36
- Idem 00675 buc. 18
- Idem 00680 buc. 28
- Idem 00573 buc. 14
- Idem 2317 buc. 154
- Idem 2904 buc. 25
- Idem 24283 buc. 98
- Idem 2956 buc. 10
- Idem 12510 buc. 4
- Colmat buc. 12
- Perniță 03246 buc. 4
- Perniță 60839 buc. 2
- Perniță 24552 buc. 12
- Lagăr cu bile buc. 200
- Perniță dublă buc. 2
- Bandă tracțiune buc. 200
- Idem buc. 15
- Flanșe buc. 5
- Perniță 2114 buc. 18
- Pafta 3703 buc. 53
- Pernițe buc. 30
- Cuțit buc. 14
- Cuțit 26078 buc. 4
- Cuțit 03228 buc. 2
- Cuțit 1304 buc. 2
- Cuțit 1312 buc. 20
- Cuțit 1314 buc. 120
- Cuțit 17867 buc. 8
- Cuțit 00604 buc. 144
- Cuțit 18673 buc. 4

- Cuțit 11705 buc. 28
- 06679 buc. 20
- Cuțit 02.775 buc. 8
- Cuțit 00.605 buc. 155
- Idem 00.679 buc. 20
- Idem 00605 buc. 24
- Idem 00678 buc. 31
- Idem 00562 buc. 302
- Idem 02578 buc. 27
- Idem 224-04-03 buc. 10
- Idem 1312 buc. 82
- Idem 1311 buc. 218
- Idem 11669 buc. 14
- Idem 11683 buc. 41

Rulmenți :

- 607 buc. 23
- 625 buc. 14
- 629 buc. 35
- 629 ZZ buc. 4
- 6000 2 CS buc. 65
- 6000 buc. 1
- 6001 buc. 1
- 6001 RS buc. 4
- 6002 buc. 17
- 6002 2 RS buc. 15
- 6003 buc. 15
- 6003 RS buc. 20
- 6003 2Z buc. 48
- 6003 Z buc. 18
- 6000 buc. 259
- 6204 buc. 871
- 6209 buc. 500
- 6212 buc. 56
- 6213 buc. 132
- 6214 buc. 520
- 6220 buc. 21
- 6301 buc. 67
- 6302 buc. 55
- 6302 buc. 100
- 6302 2Z buc. 73
- 6305 2Z buc. 95
- 6305 buc. 157
- 6305 buc. 199
- 6309 buc. 130
- 6311 buc. 83
- 6315 buc. 65
- 6405 buc. 55
- 6410 buc. 30
- 6412 buc. 338
- 6414 buc. 54
- 66715 buc. 35
- 7311 Q buc. 40
- 1200 K buc. 47
- 2205 buc. 21
- 2211 buc. 28
- 1306 buc. 55
- NU 210 buc. 31
- NJ 215 buc. 26
- NU 212 buc. 26
- NU 2205 buc. 19
- NU 2224 buc. 21
- NU 308 buc. 302
- NJ 308 buc. 77
- NJ 309 buc. 91
- NJ 313 buc. 73
- NU 317 buc. 45
- NU 318 buc. 22
- MJ 2306 buc. 53
- 22215 buc. 58
- 22217 buc. 18
- 22217 K buc. 21
- 30222 buc. 44
- 30306 buc. 42
- 30314 buc. 29
- 30312 buc. 50
- 22313 buc. 11

- 22326 buc. 22
- 22352 buc. 7
- 22352 K buc. 2
- 22352 K buc. 2
- 23136 buc. 4
- 23264 buc. 6
- 51226 buc. 26
- 51308 buc. 34
- Ø 311 buc. 25
- Ø 318 buc. 8
- 608 buc. 92
- 623 buc. 50
- 624 buc. 11
- 629 2 RS buc. 2
- 629 Rg buc. 4
- 6001 27 buc. 8
- 6005 2 RS buc. 95
- 6006 27 buc. 25
- 6010 2 RS buc. 36
- 6012 2 RS buc. 30
- 6200 27 buc. 60
- 6219 buc. 39
- 6300 buc. 50
- 6305 C 3 buc. 212
- 2314 buc. 25
- 3303 buc. 18
- 16003 buc. 30
- 16028 buc. 18
- 6413 buc. 117
- 7201 buc. 18
- 7723 buc. 43
- 1216 buc. 25
- 1216 K buc. 11
- 2220 buc. 20
- 1310 buc. 30
- 1311 buc. 22
- 1315 buc. 10

Bucse :

- 42316 buc. 15
- 316 buc. 8
- 314 buc. 21
- 313 buc. 6
- 319 buc. 13
- 322 buc. 5

Rulmenti :

- NU 213 buc. 14
- NU 215
- NUP 216 buc. 18
- NU 217 buc. 16
- 2208 buc. 103
- 2228 buc. 36
- 305 buc. 14
- 307 buc. 44
- 310 buc. 40
- 320 buc. 38
- 320 buc. 10
- 2306 buc. 22
- 2307 buc. 59
- 2311 buc. 36
- 406 buc. 18
- 407 buc. 18
- 407 buc. 15
- 414 buc. 16
- 1414 buc. 10
- 21304 buc. 3
- 22224 X buc. 4
- 22208 buc. 3
- 22232 K buc. 2
- 30219 buc. 10
- 30318 buc. 91
- 30322 buc. 10
- 31308 buc. 21
- 32206 buc. 82
- 32208 buc. 30
- 32215 buc. 26
- 32305 buc. 33
- 32307 buc. 22

- 32317 buc. 16
- 32328 buc. 2
- 32419 buc. 18
- 32319 buc. 2
- 32319 buc. 6
- 32322 buc. 10
- 22326 buc. 8
- 22330 buc. 9
- 22332 buc. 1
- 22334 buc. 22
- 23034 buc. 2
- 23026 buc. 1
- 23230 buc. 6
- 51108 buc. 55
- 51122 buc. 2
- 51128 buc. 28
- 51132 buc. 4
- 51156 buc. 2
- 51156 buc. 12
- 51208 buc. 18
- 51214 buc. 20
- 51216 buc. 13
- 51222 buc. 10
- 51224 buc. 12
- 51234 buc. 5
- 51260 buc. 4
- 51312 buc. 20
- 51315 buc. 40
- 55316 buc. 5
- 55320 buc. 8
- 51322 buc. 4
- 51405 buc. 13
- 51411 buc. 2
- 52414 buc. 2
- K 13 30 NO buc. 8
- NI 210 buc. 2
- 808705 buc. 29
- 7815 buc. 5
- 807-813 buc. 34
- 971-909 buc. 10
- 109-906 buc. 16
- 67.728 buc. 9
- 390-110 buc. 11
- 29418 buc. 1
- 29440 buc. 4
- Ø 209 buc. 26
- Ø 211 buc. 31
- Ø 222 buc. 6
- Ø 224 buc. 6
- Ø 226 buc. 12
- Ø 305 buc. 30
- Ø 310 buc. 37
- Ø 312 buc. 17
- Ø 314 buc. 11
- Ø 315 buc. 6
- Ø 318 buc. 3
- Ø 319 buc. 8
- Ø 319 buc. 1
- Ø 330 buc. 11
- Ø 320 buc. 2

Organe de închidere

- Robineți V2 A Ø 25 buc. 17
- Idem 300 buc. 18
- Idem V4A 300 buc. 3
- Idem vană 2 A Ø 50 buc. 1
- Idem vană 2A Ø 80 buc. 10
- Idem vană V 2A Ø 100 buc. 34
- Idem vană V4A Ø 100 buc. 14
- Idem STAS 1518 Ø buc. 29
- Idem 1518 Ø 250 buc. 7
- Idem buc. 3
- Robineți vană STAS 1518 Ø 250 buc. 15
- Idem 1518 Ø 300 buc. 2
- Idem 1518 Ø 280 buc. 8
- Idem 1518 Ø 400 buc. 7
- Idem 1518 Ø 1000 buc. 2

- 1518 Ø 100 buc. 1
- 1518 Ø 800 buc. 1
- Idem 2550 Ø 100 buc. 1
- Idem 2550 Ø 50 buc. 1
- Idem 2550 Ø 200 buc. 6
- Idem 2550 Ø 300 buc. 6
- Idem 2550 Ø 300 buc. 2
- Idem 2550 Ø 350 buc. 3
- Idem Ø 400 buc. 3
- Idem 600 buc. 4
- Idem 500 buc. 1
- Idem 1357 Ø 200 buc. 3
- Idem 2988 buc. 1
- Idem 2988 buc. 2
- Idem 2988 buc. 2
- Idem buc. 5
- Idem 1519 buc. 1
- Idem 1519 buc. 4
- Idem 1519 buc. 15
- Idem 1519 buc. 2
- Vană Stas 1519 Ø 200 buc. 2
- Idem 200 buc. 30
- Vană oțel Ø 100 buc. 6
- Robineți 1546 Ø 40 buc. 42
- Robineți 1546 Ø 40 buc. 48
- Idem Ø 80 buc. 14
- Idem Ø 100 buc. 23
- Idem Ø 125 buc. 12
- Robineți Ø 250 buc. 3
- Robineți cu cep Ø 200 buc. 34
- Idem Ø buc. 300
- Idem 400 buc. 1
- Idem 200 buc. 4
- Idem 600 buc. 2
- Vană oțel Ø 80 buc. 3
- Vană STAS 2988 Ø 200 buc. 4
- Rotor turbo compres. Monika buc. 1
- Rotor termic 65/22 buc. 1
- Rotor termo 100/28 buc. 14
- Rotor rep. 22031 buc. 5
- Rotor reper 22014 buc. 3
- Rotor reper 14667 buc. 7
- Rotor 871 buc. 4
- Rotor reper 22018 buc. 2
- Rotor 9470 buc. 20
- Rotor ventilator buc. 6
- Rotor sep. 22018 buc. 1
- Rotor G11. 3897 buc. 1
- G11. 1707 buc. 10
- Reper reper 14070 buc. 1
- Rotor G02-4523 buc. 20
- Roată dințată G02-65% buc. 1
- Roată IN-250 buc. 1
- Roată TB 3202 buc. 1
- Roată dințată II buc. 3
- 2 CH-535 buc. 2
- 4 B-3502 buc. 5
- 5 B-3603 buc. 2
- B 17-1029 buc. 2
- G01-1391 buc. 1
- G30-3848 buc. 1
- G05-8381 buc. 2
- Roată dințată — membr. cauciuc buc. 1
- G04-2425 buc. 78
- dem G70-3959 buc. 1
- Idem G70-3959 buc. 1
- G04-46.96 buc. 4
- Idem Tip 5 B 4 buc. 1
- Idem H 01-813 buc. 2
- G01-813 buc. 3
- Idem G70-3979 buc. 2
- Idem G02-3750 buc. 1
- Idem G16-3733 buc. 3
- Idem GCH-535 buc. 5
- Idem 501-01-02 buc. 2
- Idem 2 CH-810 buc. 1

- Idem G04-46-96 buc. 4
- Idem G01-35-59 buc. 1
- Idem G18-1603 buc. 2
- Idem G11-4123 buc. 3
- Idem 2 CH-335 buc. 10
- Idem 3 CH-755 buc. 2
- Idem G 70-4264 buc. 1
- Idem G01-4047 buc. 1
- Idem G01-4047 buc. 2
- Idem G01-4047 buc. 2
- Idem G16-783 buc. 2
- Idem G04-400 buc. 5
- Roată dintată membrană cauciuc
- G 16-4516 buc. 2
- G 02-1615 buc. 1
- Roată dintată 801-22 buc. 1
- Idem 801-89 buc. 1
- Idem 601-1143 buc. 1
- Idem G01-1128 buc. 2
- Idem G18-5512 buc. 2
- Idem G01-4967 buc. 1
- Idem G01-4967 buc. 1
- Idem G04-4003 buc. 2
- Idem G04-5593 buc. 1
- Idem G04-3159 buc. 1
- Idem G04-3159 buc. 1

FABRICA DE EXPLOATARE
INDUSTRIALĂ A AGREGATELOR
MINERALE PENTRU CONSTRUCȚII
Sf. Gheorghe
Str. Brașovului, nr. 24

PIESE DE SCHIMB

BULDOZER S—1500

- Arc buc. 6
- Ax P24132 buc. 29
- Ax pinion 3317124 buc. 10
- Ax pirghie 3358126 buc. 3
- Ax pinion antrenare 10508148 buc. 1
- Ax cu manete 10524015 buc. 1
- Ax de comandă 10524014 buc. 2
- Ax schimb 10524131 buc. 2
- Ax 10524148 buc. 1
- Ax 10524152 buc. 1
- Ax ambreiaj 10524161 buc. 5
- Ax cu came 10525260 buc. 2
- Ax principal 817841003 buc. 2
- Bandă 8634013 buc. 2
- Bolț 01123 buc. 4
- Bolț 3316115 buc. 4
- Bolț 33601314 buc. 10
- Bolț piston buc. 1
- idem 10525212 buc. 17
- Bridă buc. 4
- Bucse buc. 16
- Bucșă 141754 buc. 10
- Bucșă cuplare 3316128 buc. 3
- Bucșă 3317117 buc. 1
- Bucșă 3317122 buc. 1
- Bucșă 3326019 buc. 2
- Bucșă 3326140 buc. 4
- Bucșă 3326141 buc. 2
- Bucșă 3326156 buc. 4
- Bucșă ghidaj 3326157 buc. 8
- Bucșă 3358120 buc. 4
- Bucșă dirijare 10502111 buc. 99
- Bucșă trecere ulei 10502113 buc. 95
- Bucșă canelată 10508101 buc. 1
- Bucșă 10508152 buc. 1
- Bucșă 10508154 buc. 5
- Bucșă 10524141 buc. 1
- Bucșă 10524149 buc. 1

- Bucșă 10524185 buc. 2
- Bucșă 10525502 buc. 2
- Bucșă 104 buc. 1
- Butuc canelat 3322159 buc. 4
- Cuplaj magnet 10525016 buc. 2
- Cablu 10525017 buc. 1
- Capac 3316145 buc. 2
- Capac lateral buc. 2
- Capac Ø 28 NUTPN 38 buc. 10
- Capac Ø 73 NTPN 27 buc. 5
- Corp filtru ulei FU 51100002 buc. 1
- Cot buc. 1
- Cruce cardan 332151 buc. 1
- Cui ventil KS 1300100025 buc. 10
- Cuzineți 10503018 buc. 48
- Disc 3324170 buc. 10
- Disc TS 10009A buc. 1
- Disc 3357182 buc. 1
- Disc 3358200 buc. 3
- Disc 3358222 buc. 4
- Distribuitor 3358060 buc. 1
- Dop 10516163 buc. 3
- Dop NUTPN 5 buc. 4
- Dop NUTPN 7 buc. 6
- Element filtru 10524273 buc. 5
- Filtru FU 57 buc. 18
- Filtru 156 buc. 39
- Filtru FU 59 buc. 19
- Filtru 530000 buc. 1
- Filtru FU 54000 buc. 7
- Flanșă P2870 buc. 2
- Furcă 3314106 buc. 3
- Capac spate arbore intermediar buc. 1
- Capotaj 7850017 buc. 4
- Cap braț buc. 1
- Carcasă 3322155 buc. 42
- Carcasă 3322156 buc. 32
- Carcasă rulment 3324103 buc. 2
- Carcasă 3325108 buc. 11
- Carcasă 3358588 buc. 2
- Carter 10504012 buc. 1
- Cățel 10524019 buc. 12
- Cep 3311106 buc. 2
- Cilindru forță 3360031 buc. 1
- Clemă 10516104 buc. 4
- Colier 10505032 buc. 2
- Colier 3313017 buc. 7
- Conductă 3311014 buc. 1
- Conductă 3317013 buc. 2
- Conductă 3360012 buc. 1
- Conductă 3960021 buc. 1
- Conductă 3317015 buc. 1
- Conductă 3317052 buc. 1
- Conductă 10508011 buc. 2
- Conductă 10516027 buc. 3
- Furcă 3335116 buc. 3
- Furcă 3335174 buc. 1
- Furcă 3358121 buc. 2
- Furcă cu ax 10524025 buc. 2
- Furcă 10524159 buc. 1
- Furcă 10525160 buc. 2
- Furcă 10525254 buc. 3
- Garnitură 3316178 buc. 12
- Garnitură 3358110 buc. 8
- Garnitură 10501106 buc. 12
- Garnitură 10501292 buc. 10
- Garnitură filtru 10524270 buc. 3
- Garnitură 10525111 buc. 8

BULDOZER S 100

- Ax ambreiaj buc. 1
- Bolț 03158 buc. 2
- Bucșă buc. 1
- Capac magneți N63728700 buc. 4
- Corp 16113 buc. 1
- Cuplaj 7318 buc. 1

- Disc 80 14404 buc. 1
- Elementi filtru 1705570 buc. 3
- Furcă 14344 buc. 1
- Carcasă 16250 buc. 1
- Clichet 72105 buc. 1
- Clichet magnet A 41417 buc. 7
- Colier 24175 buc. 5
- Colier 14335 buc. 1
- Conductă 3311010 buc. 1
- Coroană 3142122 buc. 4
- Coroană reductor buc. 1
- Furcă cuplaj buc. 14
- Garnitură 3130114 buc. 4
- Ax canelat 3324105 buc. 8
- Ax 12752 buc. 1

MOTOR D—120

- Ax cu came buc. 3
- Ax pinion buc. 4
- Baie de ulei buc. 1

TRACTOR U 650

- Ax regulator R 2408 buc. 49
- Ax 1410124311 buc. 12
- Ax oscilant 313018 buc. 2
- Ax roată 5232015 buc. 1
- Braț buc. 4
- Butuc ambreiaj buc. 1
- Butuc 3116341 buc. 1
- Cap. fulie buc. 1
- Disc 3116031 buc. 1
- Disc presiune S 650 3316105 buc. 1
- Carcasă rulment S 650 buc. 1
- Carcasă segmenti buc. 1
- Cilindru S 650 3332007 buc. 3
- Conductă 10301010 buc. 3
- Furcă ambreiaj buc. 1

DIFERITE PIESE DE SCHIMB ȘI MATERIALE

- Bulon TC 530031 buc. 8
- Bulon 10503110 buc. 4
- Burduf pentru presătopă 2111307214 buc. 12
- Capac 061 buc. 1
- Capac angrenaj buc. 3
- Capac pompă injector buc. 5
- Capac lateral bloc buc. 22
- Culbutor 0224 buc. 20
- Cuțit Ng 101 buc. 6
- Disc 153 buc. 8
- Disc S 41250 buc. 46
- Farfură arcului 3316116 buc. 7
- idem 12525256 buc. 4
- Filtru aer umed 2111109100 buc. 1
- Filtru FU 55 buc. 59
- Foaie arc remorcă buc. 30
- Fulie ventilator D 120068 buc. 1
- Furcă ambreiaj 3134114 buc. 1
- Furcă de cuplare 3316034 buc. 1
- Carcasă pt. presătopă 1307215 buc. 14
- Chiulasă MC 5 C 5 buc. 2
- Cilindru dist. 3326155 buc. 6
- Corp regulator buc. 3
- Furcă 3317158 buc. 1

COMBINATUL DE
INGRĂSAMINTE CHIMICE
Tîrgu Mureș

- Saci de polipropilenă 650×1150 mm buc. 22 000
- Saci textili ușori 600×1100 mm buc. 3900

VĂ PREZENTĂM:

INTREPRINDEREA DE FORAJ ȘI LUCRĂRI GEOLOGICE SPECIALE DIN BUCUREȘTI

Întreprinderea de foraj și lucrări geologice speciale – I.F.L.G.S. – București, înființată încă din anul 1940, este prima întreprindere de stat cu profil de cercetare geologică din România.

Avînd în vedere că planurile economice anuale și apoi planurile cincinale au prevăzut creșterea puternică a bazei de materii prime minerale necesare dezvoltării celorlalte ramuri industriale din țara noastră, întreprinderea a fost dotată cu instalații specifice activității geologice și cadre de specialitate pentru desfășurarea pe tot cuprinsul țării a activității geologice.

În cei 43 ani de activitate întreprinderea a executat cercetări geologice complexe pentru cărbuni, minereuri de metale feroase și neferoase, minereuri de metale nobile, metale rare și disperse, minerale utile nemetalifere, roci utile, hidrocarburi, bioxid de carbon, ape termale și potabile etc.

Ca urmare a identificării de zăcăminte, pe harta țării au apărut noi exploatări miniere și centre muncitorești, orașe noi, s-au creat noi locuri de muncă, producîndu-se mutații corespunzătoare în structura socială și nivelul de civilizație materială și spirituală a populației din zonele respective.

Evidențiem în acest sens exploatările miniere pentru cărbuni din bazinele Motru, Rovi-

nari, Vilcea, Aninoasa, exploatările miniere pentru bauxită din Munții Pădurea Craiului, cele pentru minereuri de fier de la Căpuș și Băișoara, cele de minereuri neferoase (cupru) de la Moldova Nouă, exploatările de baritină de la Ostra și Somoș, sulf de la Gura Haiti și multe altele.

În ultimii ani, pe lângă sarcinile curente, Întreprinderii de foraj și lucrări geologice speciale i-au revenit și unele sarcini și lucrări cu grad mare de dificultate și complexitate – o parte considerabilă dintre acesta constituind premiere în țara noastră, cum sînt:

– foraje superadînci de peste 6 000 m.

– foraje pentru cercetarea platformei continentale românești a Mării Negre, cu scopul descoperirii de hidrocarburi. Cu primul foraj, realizat în bune condițiuni cu platforma GLORIA, țara noastră a intrat în rîndul națiunilor ce execută lucrări de foraj pentru petrol în domeniul marin. Începînd cu anul 1982 pentru această activitate s-a înființat Întreprinderea „Petromar”, subordonată Ministerului Petrolului;

– foraje cu diametre mari, pentru realizarea de lucrări miniere verticale – puțuri și suitori, cu instalații de foraj adaptate construcției în acest scop, unele proiectate și construite de I.F.L.G.S. în atelierele proprii, altele în colaborare cu I.P.C.U.P.

(pe linie de proiectare) și Uzina „1 Mai” – Ploiești (pe linie de execuție);

– lucrări de asecare pentru carierele de lignit din Olenia;

– deschiderea experimentală prin lucrări miniere a zăcămintelor de lignit situate sub nivelul hidrostatic, în bazinul carbonifer Mehedinți, mina Prunișor și bazinul carbonifer Gorj – mina Negomir;

– cercetarea zăcămintelor de ape geotermale;

– lucrări de cercetare geologică în străinătate la comanda GEOMIN.

Întreaga activitate a întreprinderii a contribuit la intensificarea procesului de industrializare socialistă a țării, la satisfacerea cît mai completă a necesităților de combustibil și energie.

În cursul actualului cincinal I.F.L.G.S. va preda pentru exploatare zăcăminte de cărbune în județele: Caraș-Severin, Hunedoara, Gorj, Vilcea, Mehedinți și Dimbovița, precum și sonde pentru ape geotermale în județele: Satu Mare, Bihor, Arad, Timiș, Vilcea, Brăila, Ialomița, Ilfov și altele.

Concomitent cu predarea acestor zăcăminte, se vor intensifica lucrările de cercetare geologică și hidrogeologică pentru conturarea de noi zăcăminte de cărbune, de minereuri și ape termale.

Ion VASILESCU